

DEZBATERI PARLAMENTARE
Parlamentul Republicii Moldova de legislatura a XX-a
SESIUNEA a II-a ORDINARĂ – FEBRUARIE 2015
Ședința din ziua de 12 februarie 2015
(STENOGRAMA)

SUMAR

1. Declararea ședinței ca fiind deliberativă. 2
2. Declararea deschiderii ședinței și a sesiunii ordinare de primăvară a Parlamentului de legislatura a XX-a. (*Intonarea Imnului de Stat al Republicii Moldova. Onorarea Drapelului de Stat al Republicii Moldova.*) 2
3. Luare de cuvânt a doamnei deputat Zinaida Greceanîi – Frațiunea Partidului Socialiștilor din Republica Moldova. 2
4. Luare de cuvânt a domnului deputat Valeriu Streleț – Frațiunea Partidului Liberal Democrat din Moldova. 5
5. Luare de cuvânt a doamnei deputat Violeta Ivanov – Frațiunea Partidului Comuniștilor din Republica Moldova. 8
6. Luare de cuvânt a domnului deputat Marian Lupu – Frațiunea Partidului Democrat din Moldova. 10
7. Luare de cuvânt a domnului deputat Mihai Ghimpu – Frațiunea Partidului Liberal. 13
8. Dezbateră ordinii de zi și aprobarea ei. 15
9. Prezentarea Programului de activitate și a întregii liste a Guvernului în cadrul proiectului nr.175 din 9 februarie 2015. Prezintă domnul Iurie Leancă, candidat desemnat pentru funcția de Prim-ministru al Republicii Moldova. 17
10. Dezbateră și respingerea proiectului de Hotărîre a Parlamentului nr.29 din 12 februarie 2015 pentru acordarea votului de încredere Programului de activitate și întregii liste a Guvernului. 48–51;
64–66
11. Luări de cuvânt asupra Programului de activitate și întregii liste a Guvernului. 51–64

Ședința începe la ora 10.10.

Lucrările sînt prezidate de domnul Andrian Candu, Președintele Parlamentului, asistat de doamna Liliana Palihovici și de domnul Vladimir Vitiuc, vicepreședinți ai Parlamentului.

Domnul Andrian Candu:

Onorat Plen,
Stimați colegi,

Vă rog frumos să luați locurile în sală. La fel, acei invitați și prezenți, vă rog frumos să luați locurile toți.

Vă salut, în primul rînd, și rog să fie anunțată prezența de Secretariat.

Domnul Maxim Ganaciuc – șeful Direcției generale documentare parlamentară a Secretariatului Parlamentului:

Doamnelor și domnilor deputați,
Bună dimineața.

Vă anunț că la lucrările ședinței de astăzi a plenului Parlamentului, din totalul celor 101 deputați, și-au înregistrat prezența 98 deputați. Nu s-au înregistrat deputații: Dolință Alla, Vlah Irina – cerere; Chirtoacă Dorin.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

Constat ședința de astăzi fiind deliberativă și declar ședința și sesiunea ordinară a Parlamentului deschisă. Rog să onorăm Drapelul de Stat și Imnul de Stat al Republicii Moldova. *(Se onorează Drapelul de Stat al Republicii Moldova. Se intonează Imnul de Stat al Republicii Moldova.)*

Vă mulțumesc frumos.

Dați-mi voie să salut prezența reprezentanților Corpului diplomatic, reprezentanților societății civile, a autorităților centrale.

Onorată asistență,

Deoarece sîntem la începutul sesiunii de primăvară, tradiționale sînt luările de cuvînt din partea fracțiunilor. Conform prevederilor articolului 105 alineatul (2) din Regulamentul Parlamentului, durata acestor luări de cuvînt nu poate depăși 7 minute. Dacă nu există alte propuneri, atunci propun să începem.

Și eu ofer cuvîntul doamnei Zinaida Greceanîi, președintele Frațiunii parlamentare a Partidului Socialiștilor din Republica Moldova.

Vă rog, la tribuna centrală.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimate domnule Președinte al Parlamentului,
Stimați colegi deputați,
Onorată asistență, invitați,

Permiteți-mi din numele celei mai mari fracțiuni a Parlamentului Republicii Moldova, Frațiunea Partidului Socialiștilor, să vă felicit, în sfîrșit, cu deschiderea sesiunii de primăvară-vară și să vă îndemn să depunem toate eforturile pentru a

îndreptați încrederea pe care ne-au acordat-o concetățeni noștri la 30 noiembrie trecut.

Nu cred că în sală se află vreun deputat care n-ar fi conștient de gravitatea situației în care se află actualmente poporul moldovenesc. Și, desigur, sînt convinsă că toți colegii deputați știu cine poartă responsabilitatea pentru halul în care s-a pomenit țara în acest început de an. Nu voi face apel către acei care au condus țara în ultimii cinci ani să-și recunoască vinovăția. Și nici nu sîntem naivi să credem că au mari remușcări pentru dezastrul în care s-a pomenit țara.

Partidul Socialiștilor crede în viitorul Republicii Moldova ca stat suveran, cu justiție independentă care va ști să judece obiectiv isprăvile alianțelor și coalițiilor pentru jefuirea Moldovei. Vreau însă să fac apel către deputații din toate fracțiunile parlamentare, care sînt gata să muncească pentru prosperarea Republicii Moldova ca stat independent. Să nu uităm de oamenii cărora le-am promis multe în campania electorală, chiar dacă ei, acești oameni, nu mai cred în clasa politică și sînt absolut disperați.

Fracțiunea Partidului Socialiștilor este gata să contribuie și să susțină orice inițiativă care ar soluționa problemele economice și sociale stringente cu care se confruntă țara. Pe de altă parte, noi avem pregătit un pachet de inițiative, menite să îmbunătățească viața oamenilor și să readucă țara pe făgașul normalității.

Și vreau să îndemn deputații din celelalte fracțiuni să le susțină la momentul prezentării. Sînt convinsă că doar conlucrarea noastră, o spun destul de sincer, a tuturor deputaților, indiferent dacă guvernăm sau sîntem în opoziție, poate redresa situația gravă în care se află țara.

Stimați colegi,

Pe lângă pachetul de proiecte cu caracter economico-social, despre care vorbeam mai sus, Fracțiunea Partidului Socialiștilor va propune pe parcursul acestei sesiuni unele obiective prioritare și principiale pentru noi ca fracțiune și întreaga societate.

Denunțarea Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană, care s-a dovedit a fi o „piatră legată de gîtul țării”.

Organizarea unui referendum național privind vectorul extern al țării pentru a demonstra opțiunile reale ale cetățenilor.

Printre alte priorități a-și menționa următoarele:

Păstrarea statutului neutru al Republicii Moldova. Dacă guvernarea transformă teritoriul Republicii Moldova într-un poligon pentru NATO, aceasta va însemna că țara noastră, în foarte scurt timp, își va pierde integritatea și chiar existența.

Crearea unei comisii parlamentare de anchetă care să verifice ce s-a întîmplat în sistemul bancar, pentru a scoate la iveală toate schemele ilegale de sustragere a zecilor de miliarde de lei și să tragem la răspundere persoanele implicate în aceste scheme.

Identificarea unor măsuri urgente pentru a opri devalorizarea valutei naționale. Din cauza căderii leului, a crescut și mai mult inflația, au crescut prețurile și tarifele. În următoarea perioadă va spori numărul șomerilor și se va accentua imigrarea moldovenilor noștri.

Deja sîntem în situația cînd nu există suficienți angajați în cîmpul muncii pentru a întreține pensionarii și alți beneficiari ai plăților sociale. Sîntem practic în pragul unui colaps al bugetului asigurărilor sociale de stat.

Păstrarea școlilor și spitalelor în raioanele din satele republicii. Trebuie oprită și regîndită reforma care include... închide instituțiile școlare și medicale, lăsînd mii de profesioniști fără de lucru, iar oamenii fără acces liber la aceste servicii.

Reluarea negocierilor privind exporturile în Federația Rusă. Dacă nici în acest an nu vor exista exporturi ale producției agricole în Rusia, agricultura noastră moldovenească riscă să dispară.

Crearea fondurilor suplimentare pentru investiții în domeniul agricol. Oamenii de afaceri și liderii de la sate sînt lăsați în voia sortii. Iau credite, au luate credite imense de la bănci, nu au obținut nici un profit anul trecut și anul precedent, nu au bani pentru semințe și motorină, lucrurile cele mai simple, dar vine primăvara. Pierderile din anul trecut ale agricultorilor se estimează la peste 40 de milioane de dolari și ele n-au fost compensate nici într-un fel.

Stimați colegi deputați,

Vreau să anunț încă un obiectiv important, căruia îi dăm start chiar astăzi. Noi, Frațiunea parlamentară a Partidului Socialiștilor, lansăm crearea unui grup parlamentar interpartiinic pentru integrarea Moldovei în structurile euroasiatice. Acest grup va... Rîde, cine rîde ultimul. (*Aplauze.*) Acest grup va întruni în componența sa toți deputații care susțin acest vector geopolitic.

Membrii fracțiunii noastre, deci o pătrime din corpul de deputați, deja au aderat la acest grup. Și noi invităm colegii din alte fracțiuni să adere la grupul parlamentar pentru integrarea în Uniunea Economică EuroAsiatică. Acest grup va avea o agendă politică proprie, dedicată stabilirii relațiilor diplomatice și politice cu reprezentanții legislativelor din Federația Rusă, Bielorusia, Kazahstan și alte state.

Grupul va reprezenta interesele tuturor cetățenilor cu viziuni de stînga din Republica Moldova, indiferent de apartenența lor partiinică.

Moldova are o singură șansă să scape de captivitatea oligarhiei și a capitalismului colonial: să renunțe la vectorul occidental și să restabilească bunele relații cu partenerii noștri tradiționali din Est, unde avem o piață de export, resurse energetice și tradiții de veacuri.

Socialiștii vor lupta pentru ca această soluție geopolitică să fie realizată, în cele din urmă, în Republica Moldova. Mai devreme sau mai tîrziu lucrul acesta se va întîmpla. Totul este o chestiune de timp și noi, împreună cu toții, putem să-l grăbim.

Stimați colegi,

Vă mulțumesc pentru atenție.

Vă urez tuturor chibzuință și înțelepciune și în această sesiune, și în următoarele în acest Parlament.

Mulțumesc. (*Aplauze.*)

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

În continuare, ofer cuvîntul domnului Valeriu Streleț, reprezentantul Frațiunii parlamentare a Partidului Liberal Democrat din Moldova.

Vă rog, la tribuna principală.

Domnul Valeriu Streleț:

Onorat Parlament,

Stimați colegi,

Stimați reprezentanți ai Corpului diplomatic,

Stimați invitați,

Sîntem astăzi la un început de sesiune parlamentară care întrunește suficiente criterii pentru a fi calificată drept o sesiune decisivă pentru soarta de mai departe a Republicii Moldova.

Circumstanțele politice sînt la un punct de maximă tensiune, iar forțele politice antieuropene din interior și din afară vor exploata cu sîrguință dificultățile existente în tendința de a stoarce politic... profit politic maxim din problemele curente ale oamenilor, nu în tendința de a rezolva aceste probleme. Trebuie să înțelegem corect această situație.

Cinic și fără scrupule, executînd literă cu literă instrucțiunile din manualul de destabilizare pe care au jurat colectiv în cadrul unei excursii recente la Moscova, acești apologeți ai panslavismului vor jubila la fiecare problemă cu care se vor confrunta cetățenii noștri și vor blama orice reformă reușită care ne va apropia de civilizația europeană.

Din păcate, misiunea lor este facilitată de scindarea forțelor politice proeuropene care au obținut victorie în alegerile din 30 noiembrie și de faptul că ne aflăm în epicentrul unor evenimente de anvergură istorică, într-o perioadă decisivă de transformări cu implicări regionale și globale.

În aceste condiții, stimați colegi, sînt profund convins că cuvintele de ordine de care trebuie să ne ghidăm noi, toți politicienii responsabili pentru soluționarea problemelor în perspectivă scurtă și medie de timp, sînt: sinceritate, implicare, fermitate și eficiență.

Avem nevoie, în primul rînd, de sinceritate și încredere în relația cu cetățenii noștri, care ne-au ales și au investit speranțe în capacitatea noastră de a le garanta un trai mai bun și încredere în ziua de mîine.

Trebuie să le spunem cu sinceritate oamenilor că am făcut și mai facem tot ce ne este în puteri pentru a asigura o guvernare pro-europeană eficientă, astăzi urmînd un important test de rezistență a angajamentelor unor partide care și-au afișat cu ardoare europenismul și spiritul reformist.

Trebuie să recunoaștem sincer în fața oamenilor că am comis și erori pe care le regretăm și sîntem decizi să le corectăm.

Și cel mai important. Avem nevoie de sinceritate și încredere în relațiile cu partenerii de guvernare, atît acei care au semnat Acordul de alianță, cît și acei care vor susține viitorul Guvern european.

Sper și vreau să cred că toată lumea a înțeles că „cotonogeala” reciprocă, șantajul și populismul ieftin sînt contraindicate într-o alianță de guvernare democratică și pro-europeană.

Mai mult ca oricînd avem nevoie astăzi de implicarea fiecărui politician responsabil și de unitatea clasei politice în numele găsirii soluțiilor la problemele majore, unele fără precedente complicate, care ne stau în față.

Ambițiile personale, calculul politic cinic și pragmatic, invocarea falselor preocupări pentru soarta anumitor categorii de cetățeni trebuie să fie substituite prin implicare și atitudine responsabilă a tuturor politicienilor care se pretind a fi oameni de stat.

Iluziile unora că ar putea pescui voturi și ating politic în apele tulburi ale instabilității prin aprofundarea acesteia îi pot duce la pierzanie și pe ei, și țara.

Este deosebit de important să urmărim cu fermitate cursul politic în numele căruia am început marile schimbări. Nu a fost simplu nici pînă acum, dar înțelegem că momentele cruciale încă ne sînt în față.

Integrarea europeană a Republicii Moldova încă nu a atins, din păcate, punctul de ireversibilitate, chiar și dacă credeam în acest fapt la 3 iulie, anul trecut, cînd am ratificat Acordul de Asociere.

Ne convingem că europenizarea nu poate fi asigurată doar prin semnarea și ratificarea unor documente. Acest proces profund trebuie confirmat prin acțiuni consecvente și pași concreți de promovare a reformelor.

Dacă vom împărtăși cu fermitate această abordare, vor veni și rezultatele. Va fi eliminată marea corupție și economia tenebră, va crește economia și oamenii vor trăi mai bine.

Doar astfel vom putea rezista atacurilor și strategiilor celor care ne doresc ancorați pentru totdeauna în plasa unor ambiții neoimperiale post-sovietice.

Trebuie să fim fermi în implementarea promptă pas cu pas, fără abateri și târăgănări a agendei și Acordului de Asociere. Doar în aceste condiții propaganda antieuropeană, promovată prin puzderia de televiziuni și radiouri moscovite își va frînge săbiile suferind eșec.

Și, desigur, mai mult ca niciodată, oamenii așteaptă de la noi eficiență, rezultate. Nu mai avem timp pentru ezitări și urmează să ne mobilizăm exemplar pentru a aduce în viața oamenilor și tuturor cetățenilor țării schimbări pozitive și sesizabile.

Lista temelor pentru acasă este lungă, iar reperatele din foia de parcurs de implementare a agendei de asociere ne semnaleză că sîntem deja în întîrziere încă nu critică, dar avem multe de recuperat.

Sarcina primordială, astăzi, la o distanță de 76 de zile de la alegeri, este învestirea unui Guvern cu puteri depline, după care va trebui să muncim mult, prompt și eficient pentru atingerea mai multor obiective.

Stabilizarea monedei naționale și a situației din sectorul financiar-bancar și orientarea spre recuperarea pozițiilor monedei naționale în limitele care ar asigura o dezvoltare macroeconomică durabilă și stimularea exporturilor.

Adoptarea politicilor bugetare și fiscale orientate spre dezvoltare, sustenabile, previzibile și stabile.

Votarea bugetelor: de stat, al asigurărilor sociale și asigurărilor de sănătate.

Combaterea reală și nu mimată a corupției prin excluderea influențelor și protecționismului politic, prin excluderea show-urilor, șantajurilor și abordărilor selective prin decriminalizarea a însăși organelor de combatere a corupției, prin reforma profundă a Procuraturii, și altor măsuri care se impun primordial.

Implementarea în continuare și asigurarea finalității reformelor în justiție.

Consolidarea sistemului de integritate, presiunea constantă în cooperare cu societatea civilă pe sistemul judecătoresc în tendința de a ne debarasa de reputația rușinoasă de „țara cu cei mai corupți judecători”.

Revizuirea legislației audiovizualului pentru asigurarea transparenței acționariatului și neadmiterea concentrărilor de influențe în domeniu.

Asigurarea profesionalismului, corectitudinii și respectării normelor deontologice în domeniu.

Consolidarea capacității de apărare a țării în contextul provocărilor regionale de securitate și implementarea plenară a statutului de neutralitate permanentă a Republicii Moldova prin eliminarea de facto a trupelor străine de pe teritoriul suveran al țării.

Sistematizarea, ordonarea, optimizarea, eficientizarea și adaptarea legislației fiscale la realitățile unei economii care tinde spre o integrare cât mai plenară în sistemul global.

Redimensionarea sistemului de asigurări sociale și de evaluare a vitalității în vederea orientării spre nevoile reale ale oamenilor, excluderii parazitismului social și motivării celor care aleg să muncească în condiții austere.

Am enumerat doar o parte din principalele probleme care trebuie să le rezolvăm în această sesiune, care, cu adevărat, este una crucială și constat că în aceste condiții noi, liberal-democrații, ca de obicei, nouă ne revine responsabilitatea pentru depășirea provocărilor globale care ne sînt în față.

De fapt, așa am fost noi întotdeauna, și în 2009, cînd a fost necesar să ne asumăm conducerea Guvernului în situație extrem de dificilă, care a determinat alte forțe politice să șovăie optînd pentru funcții mai comode.

Așa a fost și pe durata mandatului Parlamentului de legislatura precedentă, cînd am atras asupra noastră tiruri de critică nimicitoare pentru acțiuni consecvente, care au dus, în final, la libertatea de deplasare a cetățenilor și la asocierea cu Uniunea Europeană.

Așa va fi și acum. Ne vom asuma responsabilitatea pentru guvernarea țării, împreună cu partenerii de alianță, și vom merge înainte pentru atingerea obiectivelor de bunăstare și siguranță a oamenilor prin integrarea europeană.

Îmi doresc și vă doresc, stimați colegi, la acest început de sesiune, s-o avem cât mai productivă, constructivă și calmă.

Se ne dea bunul Dumnezeu rațiune și putere, să aducem oamenilor Moldovei o viață mai bună, un solid sentiment de mîndrie națională și încredere în viitor.

Vă mulțumesc pentru atenție. *(Aplauze.)*

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim, domnule Streleț.

Nu am pornit cronometrul, pentru a oferi un grad de toleranță în timp, dar, în același timp, vă încurajez să încercăm să ne ținem de cele 7 minute prevăzute de Regulament.

Ofer cuvântul, în continuare, doamnei Violeta Ivanov, președintele Frațiunii parlamentare a Partidului Comuniștilor din Republica Moldova.

Vă rog, la tribuna centrală.

Doamna Violeta Ivanov:

Stimați deputați,

Onorată asistență,

După aproape 3 luni de la alegerile parlamentare, în sfârșit are loc sesiunea ordinară a legislativului nou-ales. Dincolo de toate dedesubturile politicii moldovenești, ghidate de o putere în impas vizavi de provocările inevitabile și reprezentate de o mână de oameni cu simțul responsabilității atrofiat, situația deloc strălucită din economie, din sfera socială a țării impune mobilizare maximal de promptă a tuturor instituțiilor statului după scrutinul parlamentar din 30 noiembrie.

Această mobilizare a fost și rămîne un imperativ al timpului, inclusiv ținînd cont de agravarea situației pe fondul deprecierei valutei naționale, instabilității din regiune și tensiunilor în realitate cu marii actori internaționali.

Cu respirația tăiată așteptau cetățenii Republicii Moldova soluțiile aleșilor săi, pentru a nu rămîne unul la unu... în impas, într-un viitor incert în care se conturează real doar galoparea prețurilor, majorarea facturilor, ruinarea învățămîntului, imposibilitatea accesului la serviciile medicale și lipsa totală a măsurilor de protecție socială.

Însă realitatea s-a adevărit mult mai dură. Astăzi asistăm din nou la o piesă suprarealistă în care diriginții teatrului puterii urmează un scenariu apocaliptic, care poate aduce dividende inimaginabile pe seama ruinării celor din jur.

Repet. La ziua de azi Republica Moldova se confruntă cu o criză profundă în toate sferele vieții social-economice. Țara noastră a intrat în anul 2015 fără a fi adoptată o politică bugetar-fiscală, fără a fi stabilit bugetul de stat, fără bugetele asigurărilor sociale și medicale de stat, confruntîndu-se, astfel, cu un șir de probleme și provocări social-economice nesoluționate, care, spre regret, zilnic, devin tot mai grave.

Au loc tot mai multe cazuri cînd nu se achită la timp salariile bugetarilor, pensiile, sînt probleme dezastruoase în domeniul financiar-bancar, moneda națională, pe piața medicamentelor și multe, multe altele. Practic toate instituțiile statului, timp de jumătate de an, se află în paralizie.

În astfel de împrejurări și avînd în vedere că bunăstarea poporului este scopul prezenței Partidului Comuniștilor în Parlament, noi, în calitate de opoziție constructivă, am ales calea dialogului și conștient am mers la deblocarea activității în Parlament.

Evident, activitatea acestui legislativ a început cu stîngul, însă Partidul Comuniștilor a demonstrat maturitate politică, disponibilitate și multă deschidere pentru a debloca activitatea organului legislativ, care a devenit unul nefuncțional încă din iulie anul trecut.

Noi, fiind conștienți de faptul că este nevoie de a depăși divergențele și efectele sinistre ale crizei social-economice în țară... și politice, de a consolida societatea și a stopa haosul pentru a salva țara, pentru a schimba spre bine situația din Republica Moldova, pentru a ne promova ideile de modernizare economică și dezvoltare socială, pentru a ne onora promisiunile electorale, am făcut tot posibilul ca Parlamentul să lucreze, să devină cu adevărat o putere eficace în stat.

La întrebarea: care este cauza acestei nefuncționalități a instituțiilor politice în țară, răspunsul este simplu. Astăzi avem o situație când populismul, retorica, intrigile și interesele personale meschine ale unor politicieni prevalează asupra intereselor statului, bunăstării poporului moldovenesc.

Urmărind aceste jocuri politice, Partidul Comuniștilor se arată îngrijorat de faptul cum ambițiile personale ale unor exponenți politici joacă pe deget întreaga clasă politică, întreaga țară, viitorul și prosperitatea poporului moldovenesc.

Poftele politice, lupta pentru bucățile lacome de putere, goana după funcții, posturi ale unor politicieni țin ostatici toți cetățenii Republicii Moldova, interesele naționale și dezvoltarea țării.

Onorat Parlament,

O asemenea situație nu mai poate fi tolerată. Este nevoie de curaj, dorință, responsabilitate și voință politică pentru a desprinde de la ambițiile personale, de la populism și piar.

Interesele statului, interesele cetățeanului, anume ele trebuie să constituie principiile fundamentale pe care se bazează toate formațiunile politice din Republica Moldova.

Cetățeni au nevoie de stabilitate. În stat trebuie să funcționeze mecanismul de realizare a bugetului, trebuie să fie achitate pensii, salarii, burse. Spitalele trebuie să fie asigurate cu medicamente. Trebuie să fie asigurată ordinea publică pe străzi. Cetățenii vor siguranță în ziua de astăzi și încredere în ziua de mâine.

Cu alte cuvinte, astăzi, pe ordinea de zi trebuie să fie o singură chestiune: necesitatea de a edifica poduri peste tranșeele social-economice care au fost săpate, atât de politicienii din așa-numita „stîngă politică”, cât și acei din dreapta radicală în cadrul campaniei electorale.

Sîntem la o etapă cînd de noi, de fermitatea și voința politicienilor de a colabora pe diverse subiecte majore pentru societatea noastră, depinde stabilitatea și bunăstarea poporului moldovenesc.

Noi credem că Republica Moldova are viitor, dar acest viitor depinde de viziunea noastră comună, de viziunea de consens și de voința politică care trebuie să se bazeze pe unitate națională.

Partidul Comuniștilor din Republica Moldova, în acțiunile sale, întotdeauna a avut ca punct de pornire interesele poporului și dezvoltarea durabilă a țării. Aceasta este componenta principală a activității noastre politice.

Partidul Comuniștilor întotdeauna a fost, este și va fi pentru Moldova, pentru dezvoltarea ei, pentru pace, stabilitate, bunăstare și viață demnă pentru fiecare cetățean.

Partidul Comuniștilor rămîne fidel cuvîntului dat alegătorilor, principiilor și convingerilor sale privind consolidarea statalității, suveranității și a neutralității

Republicii Moldova. Pledează în continuare pentru reintegrarea pașnică a țării, consolidarea societății, protecția drepturilor și libertăților cetățenilor Republicii Moldova, precum și pentru soluționarea întregului spectru de probleme social-economice.

Noi vom fi corecți și echidistanți, dar, în același timp, declarăm că vom fi implicați plenar activ și nu vom asista pasiv la ceea ce se întâmplă în societatea moldovenească. A venit timpul unor acțiuni hotărâtoare.

Fracțiunea Partidului Comuniștilor face apel către toți deputații din Parlamentul Republicii Moldova să se gândească cu adevărat la necesitățile țării și doleanțele cetățenilor, care urmează a fi tratate cu o responsabilitate maximală, să asigure consolidarea reală a societății, să fortifice stabilitatea și statalitatea, în scopul asigurării garanțiilor sociale și dezvoltării economice durabile.

Vă mulțumesc pentru atenție. *(Aplauze în sală.)*

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

În continuare, ofer cuvântul domnului Marian Lupu, președintele Frației parlamentare a Partidului Democrat.

Vă rog, la tribuna centrală.

Domnul Marin Lupu:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi deputați,

Doamnelor și domnilor,

Sîntem azi la începutul acestei legislaturi parlamentare, avînd misiunea de a da o direcție de viitor pentru Republica Moldova și de a forma un nou Guvern.

Din punctul de vedere al Partidului Democrat, această direcție este dictată de votul cetățenilor, votul exprimat în ziua de 30 noiembrie 2014, în consecința căruia Republica Moldova trebuie să continue drumul european, pentru că așa au decis cetățenii în aceste ultime alegeri parlamentare.

Mandatul primit de Partidul Democrat este un mandat pentru dezvoltarea Moldovei, și anume pentru dezvoltarea ei europeană.

Activitatea Partidului Democrat în Parlament și în Guvern va respecta întru totul această solicitare populară.

Reamintesc aici că programul european al Partidului Democrat „Creștem Moldova” a pus accentul pe două lucruri de bază: crearea de locuri de muncă mai bine plătite și ocrotirea familiilor.

De aceea Partidul Democrat susține ca acest nou Parlament să voteze rapid un pachet legislativ pentru stimularea mediului economic și de afaceri. Partidul Democrat consideră că acest pachet trebuie să cuprindă noi facilități pentru atragerea investițiilor străine, inclusiv comasări de impozite și taxe, dar și măsuri de reducere a birocrăției. Crearea de locuri noi de muncă mai bine plătite nu se poate face fără creșterea volumului atras de investiții în economia țării.

De asemenea PDM consideră că ocrotirea familiilor prin protecție socială activă este esențială pentru viitorul țării. Susținem și vom susține în continuare

măsurile de sporire a acțiunilor sociale, astfel încât familiile din Moldova să poată face față mai bine nevoilor de trai.

În același timp, dorim ca statul să fie mai atent la nevoile familiilor cu copii, să ofere resurse suplimentare pentru îngrijirea sănătății și pentru educație, să ajute la găsirea unui echilibru mai bun între timpul dedicat muncii și timpul dedicat familiei. Frațiunea noastră va prezenta, în următoarea perioadă de timp, propuneri concrete în acest sens.

Stimați colegi deputați,

Acest nou Parlament are o datorie, dacă doriți, o datorie moștenită de la vechiul Parlament. Avem obligația să venim cu măsuri de sprijin pentru agricultori și agricultură, între care să se numere facilitarea accesului la credite și garanții, dar și o schemă îmbunătățită de subvenții în agricultură. Nu vom renunța la proiectele PDM de încurajare a investițiilor în agricultură și a competitivității produselor moldovenești.

Ne aflăm, stimați colegi, într-un moment de consolidare a societății moldovenești, a națiunii civice moldovenești pe care trebuie să o edificăm și să o consolidăm potrivit modelelor sociale europene. Sîntem într-un moment de consolidare a viitorului european al țării noastre. Și cînd vorbesc de viitorul european, vreau încă o dată să atrag atenția tuturor celor din sală, celor care ne privesc, că integrarea europeană este primordială, materie de politică internă. Noi vorbim de necesitatea modernizării europene a tuturor sistemelor funcționale din țară, economie, sfera socială, aspectele democratice și multe, multe altele.

Anul trecut, în acest sens, am semnat și am ratificat un Acord de Asociere cu Uniunea Europeană. Iar acum sîntem la etapa consolidării acestei importante realizări. În fața noastră avem sarcini importante și obiective ambițioase. Mai mult decît pînă acum, vom fi obligați să vorbim despre buna guvernare, despre performanța administrativă, despre transparența instituțiilor, independența justiției, lupta împotriva corupției și nu doar să vorbim, dar să acționăm, și să facem legi pentru a îndeplini aceste obiective.

Acordul de Asociere cu Uniunea Europeană înseamnă mai mult decît un set de drepturi și facilități. Acest acord înseamnă pentru noi și obligația de a fi inteligenți și receptivi, de a prelua bunele practici europene în activitatea noastră și cea cotidiană, și în gîndire strategică.

Să învățăm de la partenerii noștri, să ne uităm cu multă atenție la secretele succeselor lor și să facem la fel pentru a atinge bunăstarea în țara noastră. Caracteristica vieții politice în această nouă legislatură trebuie să fie stabilitatea. În ultimii doi ani, am trecut printr-o experiență politică complexă și foarte complicată, din care, cine a avut de învățat, a învățat.

Din partea Partidului Democrat și a fracțiunii noastre sînt în măsură să vă transmit că am pus la punct, împreună cu partenerii noștri politici, mecanisme de dialog și luare a deciziilor, pentru a genera constant încredere reciprocă și a demonstra predictibilitate la guvernare.

În plus, vrem, dorim și sîntem gata să întindem mîna opoziției și să vedem pe ce subiecte ne putem înțelege, astfel încît marile direcții de dezvoltare ale țării să nu fie puse sub semnul întrebării la fiecare rînd de alegeri în țara noastră.

Exprim aici dorința ca în acest nou Parlament să existe mai mult respect între fracțiunile parlamentare, între toți deputații în această sală. Am avut în precedenta legislatură diverse momente neplăcute, momente pe care nu este cazul să le repetăm, stimați colegi. Să fim atenți, să nu degradăm imaginea Parlamentului prin confruntări lipsite de decență, prin agresiune fizică sau verbală. Putem fi în dezacord fundamental pe diverse chestiuni, dar haideți să o facem civilizată. A face politică nu înseamnă a face mereu scandal. Să demonstrăm că un Parlament nou înseamnă și un Parlament mai bun, un Parlament care se ocupă cu toată seriozitatea de problemele cetățenilor, întâi și întâi de toate.

Stimați colegi,

Discuțiile postelectorale au adus la formarea Alianței Politice pentru Moldova Europeană. Această alianță, acționând în sensul mandatelor date de cetățenii partidelor componente, va veni astăzi în fața dumneavoastră cu un Guvern, un Guvern pro-european și un Program de guvernare pro-european. Vreau să vă solicit respectuos dumneavoastră, deputaților care credeți în beneficiile acestor politici și credeți în viitorul european al statului independent și suveran Republica Moldova, să dați un vot pentru acest Guvern. Și vă solicit la fel, celor care nu vă opuneți întăririi legăturilor noastre cu partenerii europeni, să votați pentru acest program.

Stimați colegi,

Eu am convingerea că acest Parlament poate face din drumul european o chestiune de consens politic larg, trans-partiinic și trans-ideologic. Vectorul european nu trebuie să fie o chestiune de ruptură, o chestiune care să polarizeze societatea, ci trebuie să fie una care să solidarizeze cetățenii noștri. Apropierea de Europa este un lucru logic, este un lucru firesc, este un lucru pentru care de zece ani de zile se fac pași mai mici sau mai mari, mai înceți sau mai rapizi, mai timizi sau mai hotărâți.

Ca să fim sinceri pînă la capăt noi între noi în această sală, în absolut toate fracțiunile parlamentare prezente în Parlamentul actual există deputați care, într-o etapă sau alta a vieții lor publice, au lucrat în mod activ pentru vectorul european.

Să scoatem deci chestiunea vectorului european din sfera ideologică și să o așezăm în sfera pragmatismului. Dacă noi, deputații, facem acest lucru, la fel vor face și cetățenii.

În cursul acestei legislaturi, stimați colegi, vom aniversa un sfert de veac de la redobîndirea independenței, suveranității și stătalității Republicii Moldova. Este timpul să demonstrăm aici, în Parlament, maturitate și profesionalism la această graniță de 25 de ani. Este timpul să facem din aceste cuvinte un moto al noii legislaturi și să contribuim prin activitatea noastră la consolidarea unui stat puternic și unui stat prosper.

Vreau să vă mulțumesc pentru atenție, dorindu-vă pentru această sesiune de primăvară-vară mult succes, perseverență și rezultate pentru binele oamenilor și pentru cel al țării.

Mulțumesc. (*Aplauze.*)

Domnul Andrian Candu:

Și ultima luare de cuvânt. Îl invit la tribuna centrală pe domnul Mihai Ghimpu, președintele Frațiunii parlamentare a Partidului Liberal.

Domnul Mihai Ghimpu:

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

Onorată asistență,

Stimați membri ai ambasadelor în Republica Moldova,

Stimați cetățeni,

Ascultînd colegii din Parlament, am înțeles că s-a terminat cu criza politică și economică. De astăzi, o să trăim bine. Totul este asigurat, și securitatea, adică pacea, și bunăstarea, și dreptatea, și democrația.

Dar, apropo, de democrație. „Democrația este un mecanism care garantează că nu vom fi guvernați mai bine decît merităm”, a spus George Bernard Shaw. (*Rumoare în sală.*) Nu eu.

Iată că după douăzeci și ceva de ani de democrație am ajuns să ne batem joc de ea, să considerăm că noi, moldovenii, sîntem mai deștepți decît toți acei care au trăit sute de ani această democrație.

De ce? Fiindcă democrația mai înseamnă, în afară de ce a spus domnul Bernard Shaw, mai înseamnă și majoritatea. Adică minoritatea se supune majorității.

Am venit în Parlament, după 7 luni de lipsă de activitate a Parlamentului și 3 luni de activitate a Guvernului, fără majoritate parlamentară. Aceasta înseamnă vorbe goale în vînt aruncate cetățenilor.

Astăzi Parlamentul trebuie să dea vot de încredere noului Guvern. Parlamentul, dar Parlamentul e format din 5 fracțiuni, 5 partide.

Alegerea cetățenilor și... apropo, nu avem o societate dezbinată, cum spun unii. Noi avem o societate democratică, fiindcă democrația – aceasta înseamnă pluripartitism și pentru aceasta cetățenii îi chemăm să... să dea votul în mod democratic, să facă alegere: unul sau alt partid. Și de aceea, au ales 5 partide, și trebuie să respectăm acest vot.

Iată, pe 30 noiembrie a avut loc adevărata democrație. După 30 noiembrie – „tiu, tiu democrația”. Venim cu Guvern minoritar. (*Rumoare în sală.*)

E tema vieții noastre de azi și de mâine, și de ieri.

Eu nu cred în ceea ce am auzit pînă acum și cred că nici cetățenii nu cred, fiindcă situația politică, economică, socială, – totul depinde dacă în Parlament există o majoritate parlamentară pro-europeană, pro-reformatoare, pro-oameni, din cel puțin 51 de voturi, dar nu din 41. 42. Nu, am auzit că unul s-a dus. Au rămas 41.

Cum noi putem depăși această situație, care este foarte grea pentru noi, reieșind din situația geopolitică: leul afectat de războiul Rusiei împotriva Ucrainei, de criza care tot mai adînc... a Rusiei în urma sancțiunilor și pe bună dreptate, lipsa stabilității politice? Aceasta-i factorul principal.

Iată de ce e nevoie de o majoritate parlamentară, fiindcă nimeni nu crede într-un Guvern, dacă nu are în spate majoritate parlamentară. Iată care-i problema noastră.

Și atunci cum vrem noi să realizăm programul, să ne unim toți deputații în numele cetățenilor? Acestea-s vorbe în vînt.

Cum putem noi combate corupția? Sărăcia, am spus nu o dată, este mama corupției. Omul sărac caută să-și salveze familia. E mai rău cînd cel bogat ia de la cel sărac, așa precum a fost... care bancă, că am uitat eu. (*Rumoare în sală.*)

Voi numai aceasta știți – să furați și să dați replici.

E al dumneavoastră, domnule Voronin, om. (*Rumoare în sală.*) Drăguțanu... Dacă nu era Drăguțanu, apoi în genere nu rămînea nimic din republica asta. Era furată de tot absolut. (*Rumoare în sală.*)

Corupția nu depinde de Guvern. Guvernul se ocupă de probleme economice.

Corupția depinde de Procuratură, CNA și de acea majoritate parlamentară care-și asumă aceasta: să combată corupția, să combată sărăcia, să facă reforme, să continue cursul european. Dar această majoritate parlamentară „ni-i”, cum zic copiii.

Iată, ce înseamnă departe de a conștientiza ce înseamnă democrație și responsabilitate.

Cum credeți dumneavoastră că se uită la noi, nu mai vorbim de cetățenii noștri, acei care ne-au ajutat, ne-au dat acord de asociere, libera circulație, sprijin, granturi? Și noi acum, vasăzică, 3 luni de zile, ori cu PL, ori cu comuniștii.

Dar faceți o majoritate parlamentară odată și odată în statul acesta.

Aceasta este: ori cu PL, ori cu comuniștii. Dar lumea trebuie să știe că există o majoritate parlamentară care-și asumă răspunderea pentru a realiza ceea ce așteaptă cetățenii, dar așa: nici cu Vasilică, nici cu Frăsinica – nu merge. Nu merge așa. (*Rumoare în sală.*)

Procurorul General. (*Rumoare în sală.*) Unde-i? Acolo unde l-ați ținut dumneavoastră 8 ani de zile. În buzunar. Da? (*Rumoare în sală.*)

Aceasta de acum nu-i treaba mea, că nu-i la mine. Dacă era la mine, altfel era situația în republică.

Și un lucru foarte important, stimați cetățeni, care nici unul din... nici una din fracțiuni n-a abordat acest subiect. Republica Moldova se află, ca niciodată, într-un pericol. O situație care am avut-o în anii '40, cînd la 28 iunie 1940 a fost ocupat acest teritoriu.

Războiul din Ucraina, ocuparea teritoriului nostru din stînga Nistrului 20 de ani și cu armata Rusiei pe teritoriul nostru, oare nu-i de ajuns să înțelegem că noi nu ne putem apăra și oferi cetățenilor pace și liniște fără NATO, a? Spuneți-mi, vă rog. (*Rumoare în sală.*)

NATO nu înseamnă, stimați cetățeni și stimați colegi din Parlament, tanc rusesc. NATO înseamnă scut, umbrelă. (*Rumoare în sală.*) Scut, umbrelă.

De aceea, vreau să vă spun că salvarea Republicii Moldova ... în realizarea sloganului pe care l-ați mai auzit: „Cu PL – în familia NATO și UE.”

Și o replică. A face politică nu înseamnă a minți cetățenii și a fura averea lor – a munci pentru ei. Pentru că aceasta înseamnă om politic, pentru că aceasta

înseamnă om de stat, pentru că aceasta înseamnă deputat și ministru, dar nu să venim să facem declarații frumoase, să călcăm în picioare adevărul și să cumpărăm alegătorul.

Succes majorității parlamentare, care...

Nu-i, Vladimir Nicolaevici? Nu-i? (*Rumoare în sală.*)

O să vedem acuș.

Mulțumesc. (*Aplauze.*)

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

Tradițional, în plenul Parlamentului noi felicităm colegii care au avut zilele de naștere. Iată de ce, dați-mi voie să-i nominalizez pe acei și să le urăm „La mulți ani”:

Vladimir Plahotniuc, Grigore Belostecinic, Alexandr Nesterovschi, Elena Hrenova, Grigore Cobzac, Grigore Novac, Zinaida Greceanîi, Anatolie Șalaru, Constantin Țuțu, Dumitru Diacov și Marcel Răducan.

Le urăm „La mulți ani”, multă sănătate, succese și ca de obicei cu aplauze. (*Aplauze.*)

Înainte de a trece la un subiect de pe ordinea de zi, la singurul subiect de pe ordinea de zi, dați-mi voie să vă aduc la cunoștință că în data de 10 decembrie a fost aprobată o Hotărâre de Guvern cu privire la demisia Guvernului și în baza articolului 103 din Constituția republicii și în baza Regulamentului Parlamentului vă propunem să luăm act de această demisie, fără vot, că e o chestiune doar pur tehnică.

E o chestiune pur de informare. Da, bineînțeles, domnul Țurcan să obiecteze. Vă rog frumos.

Domnul Vladimir Țurcan:

Da. Mersi mult.

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

Aș vrea să atrag atenție la faptul că articolul 145 al Regulamentului prevede nu pur și simplu luarea de act, dar o normă chiar imperativă: „Parlamentul audiază raportul Prim-ministrului și acceptă declinarea de către Guvern a împuternicirilor.” Aceasta este procedura clar expusă în acest articol 145.

De aceea, conform logicii... cu atât mai mult că domnul candidat este acel care a condus Guvernul precedent, și conform legii, urmează ca noi să audiem raportul și numai după aceasta să luăm act și să... deci acceptăm declinarea împuternicirilor. Și numai după această procedură, deja, conform alineatului (2) al aceluiași articol, să trecem la problema investiției Guvernului.

Mersi mult.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

Aș pune prioritate pe articolul 103 din Constituția Republicii Moldova, unde se spune că Guvernul își exercită mandatul pînă la data validării alegerilor pentru un nou Parlament.

Ceea ce ați menționat dumneavoastră consider la ora actuală nefiind actual, este o normă, pentru moment, în contumacie. Nu are rost noi să discutăm acum despre demisie și să ascultăm un raport.

Și de aceea o să mergem la următorul subiect de pe ordinea de zi. Nu înainte însă de a declara o pauză de 10 minute. Chestiune tehnică, pentru a distribui anumite materiale, pentru ca colegii care sînt candidați la funcția de ministru și Premierul desemnat să-și ia locul alături de echipa guvernamentală.

Vă mulțumesc frumos.

Revenim la 11 și 10 minute.

PAUZĂ

*

* * *

DUPĂ PAUZĂ

Domnul Andrian Candu:

Stimați colegi,

Vă rog să vă luați locurile.

Pentru ședința de astăzi a fost propusă o singură chestiune pe ordinea de zi de Biroul permanent, și anume prezentarea Programului de activitate al Guvernului și componența Guvernului. Propun ca această ordine de zi, potrivit Regulamentului, să fie aprobată. Cine este pentru, vă rog frumos, să votați.

Majoritatea deputaților prezenți în sală au votat.

Luînd în considerare faptul că Regulamentul Parlamentului nu prevede în detaliu care este procedura învestirii Guvernului, vă propun să avem următorul scenariu:

Prezentarea programului de guvernare de către Prim-ministrul desemnat – pînă la 30 de minute, înțeleg, domnul Leancă. Sesiunea de întrebări-răspunsuri – pînă la 60 de minute. Și ulterior, înainte de vot, luările de cuvînt – reprezentanții fracțiunilor cîte o luare de cuvînt din partea fiecărei fracțiuni și ulterior votul.

Dacă sînteți de acord cu această propunere sau dacă mai aveți și alte propuneri? Nu văd alte propuneri.

Atunci propun votului un astfel de scenariu. Cine este pentru?

Vă mulțumesc frumos.

Atunci cuvînt i se oferă candidatului desemnat pentru funcția de Prim-ministru al Republicii Moldova domnul Iurie Leancă, pentru a prezenta Programul de guvernare și componența Guvernului.

Vă rog frumos la tribuna centrală.

Domnul Iurie Leancă – *candidat desemnat pentru funcția de Prim-ministru al Republicii Moldova:*

Stimate domnule Președinte al Parlamentului,

Onorați invitați,

Stimați deputați,

Înainte de toate, din numele meu și al colegilor desemnați să facă parte din noul Cabinet de miniștri, țin să le mulțumesc tuturor cetățenilor Republicii Moldova care la 30 noiembrie au făcut o alegere pentru viitorul copiilor lor și întru binele țării.

Am venit în fața dumneavoastră cu toată deschiderea și nu doar pentru a vă cere votul, ci și pentru a ne asuma un angajament foarte important într-o perioadă extrem de complicată. După cum știți, investirea Guvernului are loc într-o perioadă dificilă atât politic, cât și economic. Regiunea noastră este zguduită de recesiunea economică și de război. Zilnic, prietenii și vecinii noștri ucraineni pierd zeci de vieți omenești. Pe acest fundal este greu să anticipăm felul în care vor evolua evenimentele în regiune. Ceea ce știm la sigur însă este că avem datoria de a face tot ce ne stă în putință pentru ca cetățenii Republicii Moldova să fie cât mai puțin afectați de criza din regiune. Tocmai din acest motiv, înainte de a fi politic, votul care va fi dat astăzi trebuie să fie unul foarte rațional și responsabil, un vot pentru stabilitate, un vot care să le ofere cetățenilor certitudinea că pot avea încredere în capacitatea clasei politice de a le proteja interesele. Oamenii au nevoie de un mesaj de solidaritate și de o reclădire a încrederii în clasa politică. Iar prin votul de astăzi putem să facem un pas semnificativ în această direcție.

Stimați colegi,

Votul de astăzi vine și într-un context politic intern destul de confuz. Când, deși avem trei partide pro-europene, care dețin numărul necesar de mandate, nu s-a reușit încă formarea unei Alianțe pro-europene, care ar deține majoritatea în Parlament. Nu este cazul să căutăm vina acum. Probabil că avem cu toții partea noastră de vină și de responsabilitate. Acum însă este vital să găsim soluții pentru a crea un Guvern stabil. Discuțiile pe care le-am purtat zilele acestea cu colegii din partidele pro-europene mi-au dat motive să cred că există premisele pentru a avea o majoritate parlamentară pro-europeană, care sper să înceapă chiar azi prin votul de investire a Guvernului.

Zilele trecute am avut mai multe discuții cu colegii din Partidul Liberal. Am dorit să înțeleg mai bine care sînt așteptările lor în ceea ce privește viitorul executiv și am constatat că ele nu se deosebesc aproape deloc de aspirațiile pe care le avem și noi, în Partidul Liberal Democrat, sau de cele ale colegilor din Partidul Democrat. Mai mult, Programul de guvernare, pe care îl prezint astăzi, acoperă din punctul meu de vedere în mare parte așteptările și angajamentele electorale ale celor trei partide pro-europene.

În ceea ce privește votul pe care îl vor da astăzi deputații din Partidul Comuniștilor din Republica Moldova, eu deocamdată nu am o așteptare concretă, pentru că mesajele pe care le-au transmis pînă acum colegii din Frațiunea Partidului Comuniștilor sînt confuze. Bineînțeles, că un vot pozitiv dat de opoziția constructivă ar fi un semnal foarte bun, pe care Moldova ar putea să-l transmită atât

pe plan intern, cât și extern, legat de modul în care se poate face o opoziție parlamentară constructivă.

Este important însă să clarificăm un lucru, și anume: membrii Guvernului sînt propuși de partidele pro-europene, nu de opoziție. În caz contrar, ar însemna că de fapt acei care se declară în opoziție sînt și la putere. Ceea ce ar produce o situație confuză și netransparentă. Ar putea chiar să ne arunce într-o criză politică profundă. Și sper că discuțiile și consultările de ieri cu deputații din Frațiunea Partidului Comuniștilor au adus clarificările necesare, pentru ca fracțiunea să adopte o poziție constructivă astăzi.

În ceea ce îi privește pe colegii noștri socialiști, vreau să le spun că, indiferent de modul în care vor vota astăzi și de argumentele mai mult sau mai puțin subiective pe care le vor invoca, atîta timp cât relația noastră va fi dominată de respect și de atitudine politică responsabilă, ei vor găsi în persoana mea un Premier deschis la propuneri constructive.

Și salut anunțul făcut de grupul PSRM că intenționează să facă o opoziție serioasă și constructivă, fiindcă avem nevoie de o astfel de opoziție.

Doamnelor și domnilor,

Am făcut această introducere pentru a evidenția o dată în plus situația specială în care are loc votul de astăzi și consecințele acestuia, dar și responsabilitățile ulterioare pe care ni le asumăm fiecare dintre noi, în funcție de felul în care vom vota.

Totodată, este necesar ca semnalul pe care îl vom da prin votul de astăzi să fie în spiritul angajamentelor pe care ni le-am luat înainte de 30 noiembrie în fața electoratului, dar și în fața partenerilor noștri externi, fără de a căror susținere Moldova nu poate avansa. Așa cum nu vom putea avansa, dacă nu facem reformele solicitate și nu ne consolidăm democratic, în special în ceea ce ține de modalitatea în care funcționează instituțiile statului.

Noi le vorbim foarte des cetățenilor despre asistența externă, despre reforme, despre integrarea europeană, dar eu cred că este corect să spunem și mai clar și mai tranșant că Moldova nu dispune de resurse financiare suficiente pentru a se dezvolta în ritm accelerat fără sprijinul financiar și nu doar financiar venit din afară. Acest sprijin este însă condiționat în modul cel mai pozitiv de noi reforme, de modernizare a instituțiilor statului. Din 2009 încoace am avut parte de suficiente exemple care să ne arate că atunci cînd promovezi reforme, iești susținut atît de cetățeni, cât și de partenerii externi.

Am făcut schimbări în educație și oamenii ne-au susținut. Am modernizat drumuri, grădinițe, centre medicale și am fost apreciați. Am demarat schimbări la mai multe instituții publice și am obținut anularea vizelor de călătorie cu majoritatea țărilor europene. Sînt multe lucruri pozitive care s-au întîmplat în acești ani cu beneficii directe pentru oameni. Însă acum prioritar este să ne concentrăm pe ceea ce avem de făcut mai departe.

Onorată audiență,

În continuare, mă voi referi la principalele elemente ale Programului de guvernare. Primul capitol al Programului de activitate al Guvernului ține de lupta cu corupția. Și nu întîmplător acesta este pus în prim plan. Corupția este principalul

obstacol în calea dezvoltării țării noastre. Lupta cu acest flagel va fi un obiectiv prioritar al guvernării. Combaterea corupției este și principala așteptare a oamenilor din Republica Moldova, așteptare la care noi, toți acei prezenți în această sală, sîntem obligați să răspundem de o manieră fermă și pozitivă.

În demersul nostru de combatere a corupției, principiul central, a cărui importanță mulți poate încă nu o realizează pe deplin, este transparența, care trebuie să se regăsească în toate sectoarele economice, acțiunile organelor de control, politicile Guvernului, proprietățile și veniturile demnitarilor și magistraților.

Ceea ce s-a făcut pînă acum în domeniul luptei cu corupția este mai degrabă un pas tehnic. Acum urmează etapa cea mai importantă și care va proba în ce măsură există dorința de a începe o luptă reală cu acest flagel.

Iar atunci cînd vorbesc de efectele luptei cu corupția nu mă refer doar la identificarea corupților, ci și la crearea unor mecanisme cît mai eficiente de recuperare a prejudiciilor aduse de aceștia.

Pentru cetățeni este important să știe că vinovații sînt trași la răspundere, dar este la fel de important să vadă că banii furați sînt recuperați din averile imense ale celor care au furat, nu din buzunarele oamenilor simpli.

Și puteți fi siguri că votînd pentru acest Program și această echipă, veți vota și pentru ca o misiune a Uniunii Europene să își înceapă cît mai curînd activitatea în Moldova pentru a oferi sprijin instituțiilor de drept și instanțelor specializate în examinarea cauzelor de corupție – sprijin, dar și presiune.

Un alt imperativ rămîne reformarea definitivă a justiției și a instituțiilor de drept, care să garanteze supremația legii. Cetățenii au dreptul să trăiască într-o țară în care fie că ești politician, judecător, funcționar sau simplu muncitor, ești egal în fața legii. Este un precept care, la fel ca și demersul de integrare europeană, nu se negociază.

Doar prin eradicarea corupției și garantarea supremației legii vom reuși să creștem bunăstarea și calitatea vieții cetățenilor, să dezvoltăm economia și să facilităm crearea locurilor de muncă bine plătite, să asigurăm securitatea personală și să fortificăm capacitatea de apărare a țării, să prestăm servicii publice accesibile și cost-eficiente, precum și să garantăm protecția socială pentru grupurile vulnerabile ale populației.

Totodată, în mod prioritar, Guvernul va continua să pledeze pentru reîntregirea țării și pentru identificarea unei soluții politice în cazul conflictului transnistrean, care să asigure caracterul viabil, democratic, independent și suveran al statului reunificat.

Printre preocupările imediate sînt înlăturarea riscurilor la adresa securității interne și externe a statului, stabilizarea sectorului bancar, sancționarea și combaterea fraudelor financiare, impulsionînd dezvoltarea economică și protejînd veniturile cetățenilor.

Lupta cu crima și fraudele în toate manifestările acestora va deveni o dominantă a actului de guvernare.

Raportîndu-ne la întreaga perioadă de independență, trebuie să recunoaștem că nu prea avem cu ce ne mîndri la acest capitol. Nu îmi prea amintesc în acest

răstimp de condamnări reale pentru evaziune fiscală, fraudă bancară, preluare abuzivă a businessului sau delapidarea proprietății publice.

Stimați deputați,

Precum vedeți, acordând vot de încredere acestui Program de ... de activitate, veți acorda viitoarei echipe guvernamentale suportul politic pentru mai multe acțiuni importante.

Între acestea voi menționa și optimizarea politicilor fiscale, inclusiv în ceea ce ține de introducerea unei cote unice de impozitare a venitului persoanelor fizice și juridice, impozitarea proprietății imobiliare evaluate la prețurile de piață sau impozitarea mai puternică a bunurilor de lux. Impozitele trebuie să devină juste și inevitabile, dacă vrem să avem bani mai mulți la buget, să majorăm salariile și pensiile.

De asemenea, printre prioritățile pe care țin să le subliniez se numără cea care urmărește transparentizarea drepturilor de proprietate în sectorul financiar.

Pentru a asigura reglementarea efectivă și stabilitatea pe termen lung a sectorului, pentru a preveni formarea cartelurilor și pentru a îndrepta resursele financiare în dezvoltarea economiei reale, trebuie să știm cine sînt proprietarii reali ai băncilor și ai instituțiilor financiare.

În acest sens, este nevoie ca Parlamentul să instituie cadrul instituțional necesar pentru a evalua performanța instituțională a agențiilor de reglementare independente subordonate, precum și prestața profesională și integritatea membrilor Consiliilor de Administrare din aceste instituții.

Sectorul bancar este vulnerabil. De aceea, domeniul în cauză necesită o atenție imediată și măsuri ferme. În ultimii ani am reușit să facem cîteva lucruri importante în materie de legislație, care să contribuie la stabilitatea sectorului, însa mai avem multe de făcut.

Un alt angajament este sporirea controlului public asupra cheltuielilor, investițiilor și proprietăților publice.

În acest context, una din măsurile specifice propuse ar fi crearea unei instituții pentru recuperarea și gestionarea financiară a activelor statului.

În definitiv, vreau să ne luăm un angajament comun privind asanarea sectorului întreprinderilor publice, inclusiv prin continuarea procesului de raționalizare, restructurare și de deetatizare transparentă, prin numirea unor manageri executivi profesioniști, iar în Consiliile de Administrare – a unor supraveghetori liberi de conflicte de interese și imuni la influențe politice.

O altă măsură-cheie care se impune este instituirea regimului de achiziții publice în sectorul întreprinderilor publice.

Pentru asigurarea unei creșteri economice optimale, durabile și incluzive, politicile Guvernului în domeniu vor avea ca fundament următoarele principii-cheie: libertatea economică și condiții egale pentru toți agenții economici; concurența loială; sprijinul antreprenoriatului; echilibrarea intereselor angajaților cu cele ale angajatorilor; consolidarea securității energetice.

De rînd cu acestea, eforturile Guvernului vor fi orientate spre sporirea competitivității și calității mărfurilor autohtone, spre creșterea exporturilor, inclusiv prin majorarea investițiilor în infrastructura economică, spre dezvoltarea

agriculturii moderne și performante și spre crearea unui mediu atractiv și motivant pentru investiții.

Totodată, dragi colegi, Guvernul își propune să construiască o societate bazată pe modelul social european.

În această ordine de idei, sarcinile-cheie sînt dezvoltarea resurselor umane, asigurarea șanselor egale pentru toți, redistribuirea corectă și justă a veniturilor către grupurile defavorizate și garantarea protecției cetățeanului față de orice gen de discriminare.

Educația este o prioritate esențială, motiv din care va fi extrem de important sprijinul politic pentru continuarea reformelor începute în acest domeniu.

Sîntem datori să depășim acel punct, după care revenirea la situația anterioară să nu mai fie posibilă.

În domeniul sănătății vom pune accent pe calitatea serviciilor oferite cetățenilor. Mai mult, voi considera sectorul sănătății drept o prioritate, dacă doriți, personală a mandatului meu de Prim-ministru.

În sectorul energetic vom insista pe asigurarea independenței energetice și pe finalizarea proiectelor de interconexiune pe care le-am inițiat, iar evoluțiile regionale mă fac să cred că va trebui să accelerăm puternic implementarea acestor proiecte.

În domeniul social ne așteaptă reforme complexe, totodată, și complicate, dar absolut necesare pentru a ajusta piața muncii la cerințele moderne ale economiei.

Vom începe cu adoptarea, elaborarea și adoptarea unui nou Cod al muncii, fapt pentru care se pronunță atît sindicatele, cît și patronatele.

De asemenea, vom adapta la necesitățile economice ale țării Nomenclatorul profesiilor pentru instruirea și pregătirea cadrelor în învățămîntul secundar profesional. (*Rumoare în sală.*) Sănătate...

Majorarea graduală a salariului minim pe țară, care să conducă la creșterea protecției sociale a salariaților cu retribuție mică, să reducă motivațiile pentru ocuparea informală și să majoreze încasările la bugetul asigurărilor sociale de stat, este o altă prioritate a noastră.

Vom promova măsuri de stimulare a angajatorilor în vederea integrării pe piața muncii a grupurilor vulnerabile și asigurării accesului la servicii sociale de calitate pentru persoanele în situație de dificultate.

Tot aici se înscriu noile reglementări privind modul de organizare și funcționare a serviciilor sociale, precum și îmbunătățirea metodologiei de acordare a ajutorului social, cu asigurarea orientării acestuia către acei mai defavorizați.

Dragi colegi,

Știu că pentru mulți dintre dumneavoastră reforma sistemului de pensii este un tabu. Dar, vrem să recunoaștem sau nu, realitățile demografice și economice ne vor obliga să începem reforme în acest domeniu.

Actualul sistem eșuează în atingerea principalului său obiectiv, de a asigura un nivel decent de venituri pentru pensionari. În plus, durabilitatea financiară a sistemului este pusă la grea încercare.

Noi ne dorim ca reforma sistemului de pensii să asigure o pensie mai înaltă și o legătură mai strânsă între contribuțiile plătite și beneficiile primite, să stimuleze o activitate economică mai îndelungată a populației, să elimine discriminările și tratamentele sociale injuste și să asigure o stabilitate financiară mai bună a sistemului.

Neavînd încredere în actualul sistem, fiind ghidați și de un gen de miopie financiară, mulți angajați nu se gîndesc la necesitatea achitării contribuțiilor de pensii. De aceea reforma trebuie să înceapă de la măsuri de cultivare a încrederii populației față de conceptul de pensionare și de la educarea unui spirit mai înalt de solidaritate socială.

Pentru lucrătorii migranți vom pune accent pe asigurarea posibilității de transferare a beneficiilor sociale în baza acordurilor bilaterale semnate de Republica Moldova.

La fel vom insista pe consolidarea capacităților naționale în domeniul combaterii violenței în familie. Tocmai acestea, din perspectiva mea și a echipei pe care o reprezint, sînt prioritățile esențiale de dezvoltare a țării noastre.

Mai mult, sînt convins că aceste priorități sînt împărtășite absolut de toate forțele politice sănătoase prezente în această sală, iar cea mai sigură cale pentru atingerea obiectivelor noastre este integrarea europeană. Pentru aceasta Guvernul își propune să creeze toate premisele necesare care, odată valorificate, să facă posibilă lansarea negocierilor de aderare la Uniunea Europeană.

Prin urmare, carte de căpătîi în activitatea noastră va fi Acordul de Asociere. Vom transforma în rezultate avantajele oferite de Acord și de Zona de Liber Schimb și vom extrage din procesul de eurointegrare cît mai multe beneficii pentru cetățenii noștri.

Onorată audiență,

Acestea au fost cîteva dintre principalele repere ale Programului de guvernare. Un program ambițios, dar realist, un program care depinde de voința noastră, dar mai ales de modul în care vom activa politic și de stabilitatea pe care o vom avea în Parlament.

Obiectivele cuprinse în acest program corespund intereselor cetățenilor și spun aceasta în cunoștință de cauză, căci am avut sute de vizite în teritoriu și am discutat cu mii de oameni, dar și cerințelor societății civile și ale partenerilor sociali.

În același timp, programul acoperă angajamentele pe care le-au făcut în campania electorală Partidul Liberal Democrat și Partidul Democrat. Și cred, așa după cum am mai spus-o, că acestea consună și cu angajamentele Partidului Liberal.

Totodată, programul acoperă nevoile reale ale cetățenilor care au votat pentru Partidul Comuniștilor și Partidul Socialiștilor.

Cabinetul cu care vin în fața dumneavoastră este compus din profesioniști capabili să ducă Republica Moldova pe cale europeană. Sînt convins că, grație aptitudinilor lor manageriale și calităților personale, vom reuși să dăm un nou suflu reformelor și vom conferi mai mult dinamism și mai multă calitate actului de guvernare.

Totodată, țin să le mulțumesc, în acest context, colegilor din fostul cabinet, împreună cu care am lansat și implementat mai multe inițiative întru binele Republicii Moldova și al cetățenilor moldoveni.

Sînt convins că vom coopera la fel de eficient și cu acei care se regăsesc în componența noului cabinet și cu acei care au ales să muncească în legislativ sau în alte domenii.

În ceea ce mă privește și o spun foarte clar: îmi pot asuma responsabilitatea pentru conducerea doar a unui Guvern pro-european, așa cum m-am angajat, împreună cu partidul din care fac parte, în fața electoratului. Voi respecta acest angajament pînă la capăt, iar ca Prim-ministru voi face tot ce îmi stă în putință pentru ca în termenul cel mai scurt să putem crea o majoritate politică stabilă, fără de care nu avem cum să ne îndeplinim programul de guvernare.

Stimați colegi,

În ultima perioadă au existat mai multe speculații legate de ce ar sta în spatele formării actualului Guvern: unii induceau ideea că ar fi un Guvern mascat cu colegii din Partidul Comuniștilor sau că se dorește ca prima propunere a cabinetului să cadă la vot, alții au mers cu speculații chiar mai departe.

Eu personal am trecut cu vederea aceste intrigi dintr-un motiv foarte simplu: știam că va veni ziua în care, prin votul nostru transparent, vom arăta ce intenții avem și cum vede fiecare dintre partidele prezente în Parlament viitorul Republicii Moldova.

Eu nu vreau să cred în planuri oculte. În schimb, cred în responsabilitatea colegilor din partidele pro-europene, cred în dorința noastră comună de a pune punct acestei perioade lungi de negocieri, de a oferi țării un Guvern funcțional și de a ne apuca de lucru chiar de astăzi, cu motoarele la turații maxime.

Cu aceste gînduri am venit astăzi în Parlament împreună cu colegii mei și îmi doresc să plecăm de aici mobilizați, pentru a începe realizarea programului pe care vi l-am prezentat.

Scopul final al actului de guvernare pe care ne angajăm să-l înfăptuim este un stat puternic și care să servească poporului, un stat asigurat cu perspectiva de a deveni membru al Uniunii Europene, un stat cu instituții corecte și drepte care acționează în baza principiului transparenței și eficienței, un stat unde funcționează legea, unde justiția se face în interesul cetățeanului, iar banul public e cheltuit în interesul public, un stat în care corupția și crima sînt efectiv combătute, iar prioritare sînt drepturile și libertățile cetățeanului, refacerea spiritului comunitar și întărirea solidarității.

Acestea fiind spuse, voi da citire listei nominale a Cabinetului de miniștri propus votului dumneavoastră:

Subsemnatul Iurie Leancă;

Stephane Christophe Bride – viceprim-ministru, ministru al economiei;

Natalia Gherman – viceprim-ministru, ministru al afacerilor externe și integrării europene;

Victor Osipov – viceprim-ministru pentru reintegrare;

Anatol Arapu – ministru al finanțelor;

Vladimir Grosu – ministru al justiției;

Oleg Balan – ministru al afacerilor interne;
Viorel Cibotaru – ministru al apărării;
Vasile Bîtea – ministru al dezvoltării regionale și construcțiilor;
Ion Sulă – ministru al agriculturii și industriei alimentare;
Vasile Botnari – ministru al transporturilor și infrastructurii drumurilor;
Sergiu Palihovici – ministru al mediului;
Maia Sandu – ministru al educației;
Monica Babuc – ministru al culturii; Ruxanda Glavan – ministru al muncii
protecției sociale și familiei;
Mircea Buga – ministru al sănătății;
Serghei Afanasenco – ministru al tineretului și sportului, îl vedeți și
Pavel Filip – ministru al tehnologiei informației și comunicațiilor.
Vă mulțumesc frumos.

Domnul Andrian Candu:

Și noi vă mulțumim frumos.

Acum trecem la sesiunea de întrebări și răspunsuri.

Permiteți-mi să vă aduc la cunoștință și să vă amintesc faptul că, în corespundere cu prevederile articolelor 61 și 124 din Regulamentul Parlamentului, deputații pot formula cel mult două întrebări, câte două minute fiecare. Răspunsul nu poate depăși 3 minute. Și în aceste condiții, să începem.

Primul, se oferă cuvîntul pentru a adresa întrebările domnului Ceban Ion, Frațiunea Partidului Socialiștilor din Republica Moldova.

Domnul Ion Ceban:

Mulțumesc mult, domnule Președinte.

Domnule candidat,

În contextul gravității situației în sistemul bancar, vreau să vă întreb despre următoarele lucruri. Știți că în situația legată de Banca de Economii, Banca Socială și Unibank, în mass-media, dar mai recent și CNA a vorbit despre aceste lucruri, despre diferite cifre, începînd cu 18 miliarde de lei și finisînd cu 28 de miliarde de lei, ceea ce ar constitui un buget public național pentru Republica Moldova sau o pătrime din produsul intern brut.

La fel, presa a vorbit despre faptul că aceste alocații care au fost oferite, inclusiv în ultima perioadă, vorbesc despre acele 10 miliarde de lei, din Banca Națională către aceste instituții financiare au fost... sau nu au fost posibile fără o hotărîre de Guvern sau o decizie... o altă decizie a Consiliului pentru stabilitate și prognoza macroeconomică, pe care tot dumneavoastră îl conduceți.

Întrebarea mea este următoarea: ați semnat astfel de decizii? Sînt aceste decizii secrete și, dacă da, de ce? Și cum comentați în general ceea ce se întîmplă în sistemul financiar-bancar, mă refer la furtul banului cetățenilor noștri? Aceasta este prima întrebare.

Domnul Iurie Leancă:

Eu vă mulțumesc, domnule deputat, pentru această întrebare.

Bănuiesc că ați observat că atât în Programul de guvernare, cât și în luarea mea de cuvânt m-am referit detaliat la situația din acest sector. Și atât în intervenții publice, dar și astăzi am zis că situația este complicată. Am vorbit despre faptul că este o situație vulnerabilă în sectorul bancar. Motivele pentru care am ajuns noi în această situație, sînt convins că, nu vor fi disputate în detaliu profesionist și cu concluzii clare astăzi. Pentru aceasta, în cazul în care acest Guvern este votat, vom avea nevoie de discuții foarte detaliate aici în cadrul Parlamentului. Să se facă evaluări dacă instituțiile de reglementare și-au făcut onorabil responsabilitățile, au știut să folosească toate pîrghiile de care dispun pentru a preveni, pentru a monitoriza, pentru a vedea cum funcționează băncile.

Pentru Guvern, ținînd cont de capacitățile reduse de a influența evoluția în acest domeniu, au existat cîteva obiective. În primul rînd și în primul rînd, să ne asigurăm că banii cetățenilor sînt asigurați. Și acei care au muncit mult, pentru a-și câștiga banii care i-au depus la păstrare, să nu se regăsească într-un risc de a-și pierde acești bani, am asigurat acest punct. Am depus eforturi ca să facem așa încît sistemul să fie mai previzibil. Am lucrat și asupra faptului ca Banca Națională să dispună de toate pîrghiile, deși sînt convins că au avut la dispoziție suficiente, pentru a nu ajunge în situația pe care o avem noi astăzi.

Un alt obiectiv al Guvernului a fost să facem tot ce este posibil ca să investigăm situația creată și să vedem care au fost motivele de bază dincolo de problemele de sistem care există în sistemul bancar, dincolo de problemele după care... pe care din punctul meu de vedere le-a arătat instituția principală abilitată cu toate instrumentele necesare, să vedem că... de unde au apărut aceste fraude. Și mă bucur foarte mult că de ieri o companie de prestigiu internațional a demarat investigarea în Republica Moldova în acest domeniu.

Dar, bineînțeles, că pentru mine ca Prim-ministru în exercițiu, deocamdată, a fost extrem de important să facem așa încît instituțiile statului să-și facă datoria. Fiindcă acei din afară ne pot doar complementar ajuta. Datoria de bază rămîne pe instituțiile abilitate din Republica Moldova. Și nu în ultimul rînd, a fost și va fi să recuperăm aceste investiții, aceste pierderi care au fost prejudiciate.

Eu aș avea doar o rugăminte: să nu operăm cu astfel de cifre, fiindcă sistemul bancar e vulnerabil. Și faptul că ne permitem într-o manieră speculativă să vehiculăm cu cifre de la 10 pînă la 28 de miliarde. Văd că imaginația este foarte bogată, doar prejudiciază sistemul, doar contribuie la agravarea situației. Și eu aștept de la colegii deputați, în mod special, responsabilitate în acest sens.

După cum vă spuneam, din ziua de mîine, ar fi cazul să începem o discuție foarte serioasă, în mod special, aici în Parlament, pentru analiza situației, pentru a trage concluziile și pentru a contura care sînt soluțiile pentru a ieși din această criză. Și este vorba nu numai de trei bănci. Este vorba de întreg sistemul. Dacă sîntem suficient de inteligenți, cum spuneau oameni înțelepți, ...dînsul a citat doar pe un om înțelept, orice criză este un prilej și oportunitate pentru a asana sistemul. Iată îmi doresc foarte mult ca noi să putem asana sistemul. În rest – cifre, situații reale, concrete ce s-a întîmplat, cînd s-a întîmplat, aceasta trebuie să fie subiectul unei discuții responsabile, detaliate, minuțioase aici în Parlament, dar și cu instituțiile statului.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.
Domnule Ceban,
Aveți a doua întrebare. Poftim.

Domnul Ion Ceban:

Doar de specificare, pentru că se referă la prima întrebare. Eu, domnule candidat și Prim-ministru în exercițiu, am întrebat un lucru simplu: ați semnat dumneavoastră vreo hotărâre sau vreo decizie privind alocarea acestor surse financiare?

Domnul Iurie Leancă:

Pot doar să reiterez: tot ce s-a întâmplat în acest domeniu urmează să fie discutat în alt context. Și dacă voi fi Prim-ministru voi iniția eu personal, începând cu ziua de mâine, discuții cu toate elementele aferente acestui dosar complicat.

Domnul Andrian Candu:

Da, domnule Ceban, dacă ați putea să treceți la a doua întrebare.

Domnul Ion Ceban:

Ați accepta o comisie de anchetă aici în Parlament pe marginea acestui subiect.

Și a doua întrebare.

Domnule candidat,

Aveți în componența nominală pentru funcția de ministru al economiei, aici mă refer la domnul Bride, o persoană care de fapt a deschis reprezentanța „Grant Thornton” în Republica Moldova, o instituție care de fapt a făcut auditul pentru aceste trei bănci. Dumneavoastră știți foarte bine că problemele Băncii de Economii și a celorlalte bănci n-au intrat în... deci n-au fost începând cu anul 2014. În 2014 ați făcut ceea ce ați făcut. Dar în 2013 banca a intrat în criză de lichiditate. Serviciile de consultanță au fost foarte scumpe pentru aceste lucruri: 735 de mii de lei, 1 milion 256 de mii de lei. Mă interesează următorul lucru, pentru că cereți votul deputaților. Deci toate avizele acestei companii au fost favorabile, deși probleme existau foarte majore la aceste bănci.

Credeți că pentru un ministru al economiei, funcția de bază al căruia este regulatorie în domeniul economic, ar putea candida o persoană care nu a anticipat aceste probleme, nu a comentat în sens pozitiv? Este și o întrebare pentru candidatul la funcția de ministru. Și poate oare avea dreptul moral și juridic să ocupe această funcție, mai ales dacă dumneavoastră spuneți că o anchetă ar putea fi efectuată imediat după investirea dumneavoastră în funcție?

Domnul Iurie Leancă:

Eu îl voi ruga pe domnul Bride să comenteze în ce măsură domnia sa personal a fost implicat în acele auditorii. Eu nu am cum să știu acest element.

Voce din sală:

El știe limba română.

Domnul Iurie Leancă:

Vorbește, domnule Bride.

Domnul Andrian Candu:

Domnul Bride,

Vă rog frumos, microfonul nr. 3, primul rînd. Apăsați doar butonul.

Tehnicienii, vă rog frumos.

Microfonul nr. 3. Da, vă rog frumos.

Domnul Stephane Christophe Bride – *candidat la funcția de viceprim-ministru, ministru al economiei:*

Da, mulțumesc mult, domnule deputat.

Stimată audiență,

M-am așteptat puțin la întrebarea aceasta. Și de fapt este clar că a venit timpul să revenim la situația legată de bancă. Eu sînt auditor de 23 de ani și nu numai în Republica Moldova. Aș dori să revin la două, trei comentarii care au avut loc.

În primul rînd, cînd ați menționat că în 2013 pentru aceste trei bănci a fost un aviz favorabil, aș dori să spun – nu, nu era cazul. Și concluzia, opinia de audit este disponibilă pe orice site al băncii.

În primul rînd, cînd aveți calificare rezervă în domeniul de audit, înseamnă probleme severe și majore. Și pentru aceste trei bănci au fost calificate de 2 sau 3 ori probleme legate de credite și de transparența la relațiile între acționari. Aceasta este una.

Al doilea, eu aș dori să fac un mic comentariu referitor la audit. Este un amalgam în Republica Moldova. Cînd spunem un audit, este un audit financiar. Dar avem cazuri de verificare fiscală și avem cazuri cînd este o investigație de fraudă. Sînt trei lucruri foarte diferite, care nu au acest scop. Scopul de audit financiar este de analizat informații financiare și orice element care este de natură – situație financiară a băncii.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos.

Sperăm că a fost...

Domnul Ceban,

Aveți dreptul la precizare, sigur că da, potrivit Regulamentului.

Vă rog frumos, domnul Ceban.

Domnul Ion Ceban:

Domnule candidat la funcția de ministru,
Întrebarea mea ar fi, ultima în acest sens: dumneavoastră personal v-ați preocupat de situația din Banca de Economii, Banca Socială și Unibank în cadrul acestor decii procedee de audit?

Domnul Andrian Candu:

Domnule Bride,
Poftiți.

Domnul Stephane Christophe Bride:

Da. Mersi.
Desigur că m-am preocupat de situația asta și nu numai de aceste 3 bănci. Noi am fost implicați și încă în 6 bănci din Republica Moldova și trebuie să știți...
(Rumoare în sală.)

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos.
Domnule Leancă,
Dacă aveți dumneavoastră ceva de precizat, aveți tot dreptul. Nu.
Cuvînt se oferă domnului Batrîncea și se pregătește domnul Ghilețchi.

Domnul Vlad Batrîncea:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.
Stimate domnule candidat,
Deci Frațiunea Partidului Socialiștilor a venit cu o inițiativă legislativă importantă care ar interzice demnitarilor de rang înalt în statul Republica Moldova, deputați în Parlament, miniștri, judecătorii ș. a. m. d. de a deține dubla cetățenie.
Acest lucru, în opinia noastră, este important din ce motive? Că deținerea de către un demnitar de stat de rang înalt al dublei cetățenii ar submina suveranitatea și independența statului Republica Moldova.

Și avem exemple recente destul de neplăcute. Avem și Curtea Constituțională, marea majoritate a căroră, judecători, au cetățenia statului vecin, cetățenia României.

Și avem exemplu foarte recent, este prezent în această sală domnul Duca, Președintele Academiei de Științe, și după statut, și membrul Cabinetului de miniștri, care și-a permis declarații unioniste la un forum internațional, ceea ce iarăși flagrant încalcă legislația în vigoare.

Deputații socialiști au venit și cu un exemplu demn de urmat, și acei colegi ai noștri care au avut, au deținut dubla cetățenie s-au refuzat de cetățenia altor state.

Domnule candidat,

Din câte cunoaștem, cel puțin 3 candidați la funcția de ministru din Cabinetul propus de dumneavoastră astăzi dețin cetățenia României și noi vă întrebăm dacă dumneavoastră sînteți gata să acceptați acest lucru și ce o să facă mai departe acești

miniștri? Adică, cui, cărui stat vor servi acești miniștri, statului Republica Moldova sau România?

Vă mulțumesc.

Domnul Iurie Leancă:

Eu vă mulțumesc, domnule deputat, pentru această întrebare.

Nu știam pînă acum că dubla cetățenie a unor funcționari sus-puși din Republica Moldova creează cele mai mari probleme și cele mai mari impedimente în dezvoltarea țării.

Din punctul meu de vedere, în lumea globalizată în care trăim astăzi, de fapt, e un sat mare globalizat, această problemă nu mai există.

Din contra, ne permite să valorificăm din plin, din plin cunoștințele, experiența celor care dețin, în primul rînd, cetățenia statului nostru, dar au decis, în virtutea diverselor circumstanțe, să-și ia și cetățenia altui stat.

Deci încă o dată. După mine nu este o problemă, nu înseamnă loialitate sau lipsă de loialitate.

Loialitatea se manifestă altfel, domnule Batrîncea, inclusiv prin comportament, prin anumite afilieri, prin anumite relații, prin anumite vizite în afara țării, înăuntrul țării. Iată acolo se stabilește pe deplin loialitatea față de acest stat Republica Moldova.

Cetățenia poate să fie și multiplă, nu doar dublă, dar altele sînt criteriile. Și sînt absolut convins că acei 3 colegi pe care dumneavoastră i-ați identificat cu cetățenie dublă, în primul rînd, sînt cetățeni ai Republicii Moldova.

Și vă felicit că dumneavoastră v-ați dezis sau colegii dumneavoastră s-au dezis. S-au dezis de cetățenia altor state sau a Republicii Moldova? Ca să precizez doar pentru mine. (*Aplauze.*)

Domnul Andrian Candu:

Domnule Batrîncea,

Aveți a doua întrebare? (*Rumoare în sală.*)

Domnul Vlad Batrîncea:

Am fost foarte explicit și am spus că colegii socialiști s-au refuzat de cetățenia altor state, în afară de Republica Moldova. Însă noi avem opinii diferite în acest sens și colegii din Curtea Constituțională, acei care promovează interesele altui stat în luarea anumitor decizii în înalta Curte sînt drept dovadă, ca și domnul Duca, prezent în această sală, care merită deplin demisia pentru declarații unioniste ce subminează statalitatea și suveranitatea Republicii Moldova.

Vă mulțumesc.

A doua întrebare este foarte scurtă. Din '94 încoace, după aprobarea Constituției, avem o problemă gravă – denumirea limbii de stat. Conform Constituției, dumneavoastră cunoașteți bine articolul 13, limba este moldovenească, însă în procedura, în procesul educațional se predă și pînă astăzi limba română.

Acest lucru nu este normal și subminează Constituția Republicii Moldova. Și, în acest sens, vreau să vă spun că se încalcă și bunul simț în ceea ce ține de predarea istoriei. Noi sîntem un stat independent, suveran.

În programul dumneavoastră este prevăzut foarte clar că noi urmează să consolidăm statalitatea noastră. Însă atunci cînd în școlile moldovenești se predă istoria unei singuri etnii în stat polietnic, atunci cînd noi, ca cetățeni ai acestui stat, nu avem dreptul să învățăm copiii noștri, deci să le predăm în limba și istoria Moldovei, acest lucru unde ne duce?

Și care este poziția dumneavoastră față de predarea, necesitatea predării limbii moldovenești și istoriei Moldovei în școlile din republică?

Domnul Iurie Leancă:

Domnule Batrîncea,

Chiar dacă m-ați avertizat că va fi o întrebare foarte succintă, văd că a durat ceva timp pînă ați expus-o. (*Rumoare în sală.*)

N-am obiectat aceasta, doar ceea ce ați spus dumneavoastră.

În ceea ce privește denumirea limbii, chiar mă bucur că am depășit demult această problemă, în linii mari, în societate și nimeni nu-și mai face exerciții cum trebuie să definim limba. Și nu-mi rămîne decît să mulțumesc colegilor de la Curtea Constituțională, fiindcă „au pus punctul pe i”.

În ceea ce privește predarea istoriei, e o problemă mai complicată, o problemă mai complexă. Știți că în ultimii ani am tot experimentat, am încercat să găsim formule optime.

Din punctul meu de vedere, contează, în mod special, conținutul și, poate mai puțin, ce scrie pe copertă. Dar noi putem să mai discutăm. Eu personal nu sînt fixat doar pe o anumită idee în acest sens, dar cel mai important, încă o dată, să nu avem amnezie istorică, fiindcă noi deseori uităm ce s-a întîmplat cu noi acum 20 de ani, acum 40 de ani. Tot căutăm tot felul de idoli care, din păcate, încă ne mai domină pe noi, deși ar trebui totuși să avem o gîndire critică istorică față de ceea ce s-a întîmplat cu noi, cine sînt prietenii, cine sînt neprietenii noștri.

Iată eu aceasta... aș fi, în mod special, de aceasta preocupat: cum se predă istoria, cum se predă limba maternă, limba română în școală, fiindcă calitatea încă nu e cea pe care mi-ași dori-o eu, ca cetățean și purtător al acestei limbi.

Iată aceasta cred că trebuie să ne preocupe pe noi. Și Codul educației vine să răspundă în mare parte la aceste preocupări reale ale noastre.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Batrîncea,

Au fost două întrebări. Regulamentar aveți nevoie doar... aveți dreptul la precizare. Dar, vă rog frumos, mai succint, că avem timpul limitat.

Domnul Vlad Batrîncea:

... Deci noi, de fapt, cunoaștem poziția domnului Leancă. Am vrut pentru acei deputați care au de gînd astăzi să voteze deci Guvernul în componența nouă, acei care pretind a fi mare stataliști, să cunoașteți dumneavoastră un lucru, că dacă

votați acest Guvern, înseamnă că susțineți și limba română, și istoria românilor, și respectiv dubla cetățenie.

Vă mulțumesc. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Stimate domnule Batrîncea și, în general, dragi colegi,

În situația în care nu vreți să avem replici, vă încurajez să nu numim persoane, fiindcă în cazul de față am dreptul, tot dreptul să-i dau cuvînt, dacă este... Dacă consideră domnul Duca, are dreptul la replică. (*Rumoare în sală.*) A fost vizat. Dumnealui are dreptul la replică. Dacă nu, atunci mergem în continuare.

Domnul Ghilețchi. (*Rumoare în sală.*) Da. (*Rumoare în sală.*)

Domnule Ghilețchi,

Vă rog frumos, întrebarea.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Stimate domnule Prim-ministru,

Dumneavoastră cunoașteți probabil afirmația Domnului Iisus. Citez: „Orice împărăție dezbinată împotriva ei însăși este pustiită și orice cetate sau casă dezbinată împotriva ei însăși nu poate dăinui”.

În Programul de guvernare există un capitol dedicat reintegrării țării, dar trebuie să recunoaștem că societatea noastră nu este divizată doar între cele două maluri ale Nistrului.

Deși unii colegi în această sală astăzi au spus că nu avem o societate dezbinată, realitatea ne arată că avem. Și ținînd cont de faptul că această chestiune este una existențială, ce ține de viitorul Republicii Moldova, aș vrea să vă întreb: cum aveți de gînd, în calitate de Prim-ministru, și împreună cu echipa care este astăzi în fața Parlamentului, să consolidați, să fortificați și să uniți societatea noastră, ca să putem avea un viitor și o nădejde?

Domnul Iurie Leancă:

Stimate deputat,

E o întrebare pe cît de pertinentă, pe atît de complicată și eu nu știu dacă voi putea doar în 3 minute să formulez un răspuns exhaustiv și nu pot pretinde, de altfel, că acum știu toate soluțiile cum ar trebui să divizăm sau să depășim această divizare în societate. Divizarea, într-adevăr, există. Există motive obiective, există motive subiective.

Motivele obiective, cred că, constau în faptul că pînă acum nu am reușit să integrăm minoritățile din Republica Moldova în societatea din Republica Moldova. Și atîta timp cît nu vorbești limba statului, nu poți accesa informații în limba respectivă, te simți tot timpul cumva marginalizat și cu capacitatea de a analiza doar din anumite surse. Ca să vă dau doar un exemplu.

Pe acest motiv, documentul pe care îl prezint atenției dumneavoastră tocmai se axează pe necesitatea elaborării, în sfîrșit, a acestei strategii de integrare a minorităților în societatea din Republica Moldova. Ceea ce nu înseamnă sub nici o formă asimilarea lor, nu. Înseamnă dezvoltarea limbii materne, culturii materne și

în același timp să se obișnuiască cât mai repede și să deprindă limba de stat, tradițiile majorității în acest stat, să poată să lucreze copiii de la Taraclia sau de la Comrat, sau din nordul țării la Chișinău în ministere, în agenții ș.a.m.d. Deci acesta doar e un element.

Al doilea element. Bineînțeles, că avem nevoie de o comunicare mult mai eficientă, fiindcă deseori, din păcate, mediul nostru încă este îmbibat cu minciuni, este intoxicat cu tot felul de neadevăruri care pe linia canalelor multiple de televiziune, din păcate, nu toate, slavă Domnului, dar unele, în mod special din afara țării, mai promovează aceste linii, aceste neadevăruri, ceea ce servește drept motiv pentru a avea o percepție nu neapărat corectă:

Ce se întâmplă în Republica Moldova? Care sînt obiectivele noastre? Cine ne ajută? Unde vin banii, de exemplu, din exterior? Și de ce avem nevoie de acești bani și care sînt rezultatele concrete?

În fiecare localitate din Republica Moldova am văzut proiecte realizate în ultimii 5 ani, proiecte spre beneficiul comunității. Dar cînd întrebăm oamenii, deseori, cine ne ajută, de unde vin sursele, iată, îți dai seama că tocmai nu există o claritate în acest sens. Iată că trebuie să avem o comunicare mult mai bună.

Dar cel mai important, după mine, este ca oamenii să vadă rezultatele activității noastre economice, sociale și să trăiască mai bine.

Iată cînd vom reuși acest lucru... să dăm o luptă mult mai puternică corupției, dar cînd oamenii vor vedea rezultate, și sînt absolut convins că în 2 – 3 ani vom putea demonstra acest lucru, chiar și în situația foarte complicată regională, care ne afectează în mod direct, atunci vom reuși să depășim și această divizare, cel puțin să diminuăm la maximum dimensiunea problemei de astăzi.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Ghilețchi,

Mai aveți întrebări?

A doua întrebare, vă rog.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

A doua întrebare este, de fapt, mai degrabă un regret și o urare. Urarea este: vă doresc mult succes. Dumnezeu să vă ajute, să vă dea multă înțelepciune și putere în fruntea acestui Guvern.

Și regretul ține de o situație în care, deși o abreviere care ar putea fi tradusă astăzi în mod providențial „pentru Leancă”, s-ar putea să devină o piedică în formarea acestui Guvern.

Și eu nu mă rog decît Dumnezeu să îi lumineze pe acei de care depinde acest vot și în ceasul al doisprezecelea acest PL să fie pentru Leancă.

Doamne ajută. (*Rîsete, aplauze în sală.*)

Domnul Iurie Leancă:

Vă mulțumesc frumos.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos.

Domnule Reidman,

Vă rog frumos.

Domnul Oleg Reidman:

Da. Спасибо.

Господин кандидат, я, конечно, отдаю должное вашей риторике и способности общаться с аудиторией, но тем не менее я хотел бы по существу программы...

Я и мои коллеги по фракции не нашли в предложенном проекте никаких целевых ориентиров в виде общепризнанных измеряемых показателей, по которым общество будет судить о Правительстве, да и Вы, если вдруг так случится, что будете назначены премьером, будете судить о результативности и эффективности Ваших министров.

Нет никаких ориентиров: ни валового внутреннего продукта и его динамики, ни этого показателя на душу населения, ни этого показателя по паритету покупательной способности, ни инфляции, ни динамики занятости.

Было бы интересно знать, какие из этих показателей на период правления определяются приоритетными? Какие измеряемые показатели программы в области развития инфраструктуры, сколько километров, сколько киловатт, мегаватт.

Было бы также интересно выяснить, почему в программе вообще отсутствует раздел развития промышленности? Это мой первый вопрос.

Domnul Iurie Leancă:

Domnule Reidman,

Vă mulțumesc pentru această întrebare.

Vreau să vă spun un lucru pe care îl cunoașteți și dumneavoastră foarte bine. Programul de activitate este un program de politici generale. Este un program care definește obiectivele și anumite elemente, pîrghii de transpunere în viață a acestor obiective.

În programele de guvernare, de regulă, din câte cunosc eu, și am analizat și acele precedente, obiective foarte clare în acest sens nu au fost fixate, fiindcă avem alte documente.

De exemplu, ați întrebat câți kilometri de drumuri vom construi în 2015 – 2016? Avem strategii clare, obiective care stipulează câte drumuri naționale vom construi. Va depinde, bineînțeles, dacă ne referim la drumuri din zona intravilană, de bugetul fondului rutier pe care îl vom aproba în acest an.

Dar vreau să vă spun că și într-o anumită măsură conștient mi-am dorit să nu fixăm niște obiective foarte clare pe simplu motiv, domnule Reidman, că dumneavoastră știți foarte bine, trăim acum într-o zonă atît de dinamică. Din păcate, dar acest dinamism nu este unul pozitiv, care face astăzi să lansăm anumite prognoze, să facem anumite proiectări pe termen chiar și de cîteva luni. Este foarte complicat.

Dacă dumneavoastră știți ce se va întâmpla cu regiunea noastră astăzi sau mâine, înseamnă că aveți capacități analitice deosebite.

Eu cred că este aproape imposibil să prevedem ce se va întâmpla în Ucraina. Pe acest motiv, tot ce... și dumneavoastră știți foarte bine, tot ce se întâmplă acolo afectează direct economia noastră, afectează direct situația politică, afectează mai multe probleme, cursul leului, remitențe ș.a.m.d.

Sanțiunile care există, la fel, se încadrează nu doar în relația bilaterală între noi și Moscova, dar și în contextul general.

Pe acest motiv, eu consider că este, într-adevăr, foarte complicat astăzi să facem astfel de prognoze.

Uitați-vă, doar inflația cum a evoluat în 2014 pe parcursul aproape al întregului an și doar în ultimele câteva luni, ce s-a întâmplat cu inflația.

Deci pe acest motiv cred că aici, în program, e suficient să fixăm câteva obiective foarte generale, dar destul de ambițioase. Și după aceea, când vom discuta și bugetul aici, în Parlament, să avem o discuție deschisă, sinceră și să fixăm aceste obiective pornind de la realitățile care există.

Pe industrie, ieri am avut un schimb de opinii cu dumneavoastră. În completarea ceea ce v-am spus ieri, dacă ați observat, în 2014 am lansat mai multe parcuri industriale, de exemplu.

Știu că a lansa parcul încă nu înseamnă a valorifica pe deplin potențialul, dar faptul că am creat nu doar cadrul legal necesar, dar există în mai multe localități din Republica Moldova pe lângă zonele economice libere, pe lângă... sucursalele necesare în acest sens și parcuri industriale, mă fac să cred că noi vom putea valorifica potențialul, astfel încât industrializarea, așa, pe potriva posibilităților noastre și pe potriva potențialului, să avanseze la fel ca și agricultura, ca și serviciile ș.a.m.d.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Reidman,
A doua întrebare, vă rog.

Domnul Oleg Reidman:

Да. Мерси. О mică precizare.

То есть программа составлена по принципу «Вдруг война, а я уставший».

Domnul Iurie Leancă:

Разве я выгляжу уставшим?

Domnul Oleg Reidman:

Не вы. Программа.

Domnul Iurie Leancă:

А мои коллеги тоже хорошо выглядят. Спасибо.

Domnul Oleg Reidman:

Я не знаю, сколько кто отдыхает, но программа так составлена: «А вдруг война, а я уставший!».

Второй вопрос у меня относительно инфляции, тоже precizăgi такой... Относительно инфляции мы... я бы не хотел разворачивать здесь дискуссию об ее составляющих, почему так и т.д. Это связано не только с региональными явлениями, но и с неуправлением со стороны экономического блока, вопросами курса и т.д., не будем разворачивать эту дискуссию.

Второй вопрос. Какую политику авторы программы вообще предусматривают в области внешних заимствований, государственного долга, бюджетного дефицита как инструмента? Какая политика в области кредита предусмотрена? Как авторы видят развитие банковского, финансового сектора в части его консолидации и повышения капитализации?

Спасибо.

Domnul Iurie Leancă:

Domnule Reidman,

În trei minute să vă dau atâtea răspunsuri este imposibil și dumneavoastră vă dați bine seama. (*Rumoare în sală.*) După votare... Nu, noi am început ieri... (*Rumoare în sală.*) Noi ieri am început o discuție bună, după mine, sper să putem să o continuăm și mai departe.

Tot ce pot să vă spun, domnule Reidman, este că din 2009 pînă în 2014 politicile promovate în acest sens de Guvernul de la Chișinău au fost de maximă responsabilitate. Dacă analizați datoria de stat raportată la PIB în 2009 și în 2014, chiar dacă datoria a crescut, ponderea este mai mică, ceea ce denotă încă o dată că am demonstrat o atitudine responsabilă. Și vreau să vă asigur că și pe viitor ne vom axa exact pe astfel de politici. Ca să nu monopolizez eu microfonul, vreau să îl întreb pe ministrul în exercițiu și desemnat Arapu, dacă ar vrea să vină cu anumite detalii, ca să satisfacă curiozitatea colegului Reidman.

Domnul Andrian Candu:

Domnul Arapu.

Domnul Anatol Arapu – candidat la funcția de ministru al finanțelor:

Mulțumesc.

Stimate domnule deputat,

La noi există o lege votată în Parlament pe care recent... care stabilește clar criteriul la care trebuie să tindă Republica Moldova pînă... referitor la deficitul bugetar fără granturi și asistență externă. Acest criteriu este stabilit la nivel de 2,5 la sută. Prin urmare, orice buget al statului care... tendința care va fi pe anii următori, este să ne încadrăm gradual în aceste criterii. Însă orice deficit este sănătos, dacă el este finanțat sănătos.

Prin urmare, politica de împrumuturi a statului trebuie să nu distorsioneze parametrii macroeconomici în general. Și dacă avem posibilitate de a ne

împrumuta și a investi din sursele externe în infrastructură, mai ales de care are nevoie foarte mare economia Republicii Moldova, aceasta este o investiție corectă și o politică de împrumuturi, și datorie de stat corectă.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumesc frumos.

Da, bineînțeles, domnul Reidman, o precizare, sigur.

Domnul Oleg Reidman:

Уважаемые коллеги!

Скажем так, мне, конечно, нет необходимости читать курс лекций, не потому, что я знаю все, а потому что я знаю этот закон. Я говорю о бюджетном дефиците как об инструменте. Если вы хотите сохранить эту политику бюджетного дефицита, так и напишите в Программе, что политика бюджетного дефицита не изменится. Потому что, если вы знаете нормальную экономическую историю, выходы из кризиса в том числе решаются путем таких инструментов, как бюджетный дефицит, в том числе «новый курс», например, Рузвельта, и так далее.

Поэтому я задал этот вопрос. Ничего этого в Программе нет. То есть вы не собираетесь пользоваться этим инструментом. Вот о чем я хотел у вас спросить. Понятно. Спасибо.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

Dacă nu sînt alte precizări – domnul Bolea, două întrebări, dacă sînt, și ulterior – domnul Diacov.

Domnul Bolea.

Domnul Vasile Bolea:

Se poate, da?

Domnule candidat,

La Program... în Programul dumneavoastră de guvernare, la capitolul „combaterea corupției” vorbiți despre necesitatea delimitării clare a atribuțiilor de combatere a cazurilor de corupție mare între instituții, cum este CNA-ul și Procuratura Anticorupție.

În același timp, dumneavoastră vorbiți despre faptul că este necesar, în această ordine de idei, de modificat Codul de procedură penală. Spuneți-mi, vă rog, în viziunea dumneavoastră, ce înseamnă delimitarea atribuțiilor între aceste două instituții: CNA și Procuratura Anticorupție? Care cazuri de corupție mare nu au fost duse la bun sfârșit din cauza lipsei acestei delimitări între atribuții? Și vă rog mult, numiți concret care atribuții ale CNA-ului și ale Procuraturii Anticorupție trebuie de delimitat, ca să nu avem pe viitor probleme în instrumentarea dosarelor de corupție mari.

Domnul Iurie Leancă:

Vă mulțumesc, domnule deputat, pentru această întrebare.

Sper că nu așteptați de la mine răspunsuri foarte punctuale, fiindcă de delimitarea în acest sens trebuie să se ocupe specialiștii. Important a fost să lansăm această discuție, fiindcă constatăm cu toții că deseori instituțiile noastre de forță se ocupă absolut de tot ce înseamnă corupție: corupția mică, corupția mare. Sigur că este mai simplu să pedepsești pe cineva care a furat, nu știu, ceva așa puțin – o găină sau altceva, și mult mai complicat să pui la închisoare pe cineva care a delapidat din bunurile statului, fiindcă aceasta înseamnă și relații, aceasta înseamnă și o anumită protecție ș.a.m.d.

Pe acest motiv ne-am uitat la experiența altor state și ceea ce am constatat, și de altfel, iată uitați-vă la dezbaterile și din Ucraina, care acum instituie acest instrument comparabil cu CNA-ul nostru. Un obiectiv a fost să facă o delimitare: cine ar fi acei pe care ar trebui să-i investigheze CNA-ul, de exemplu, care ar fi aceste categorii. Iarăși nu voi face aceste precizări acum. Aceasta trebuie să fie subiectul unor discuții. Numai că tot ce îmi doresc eu este ca aceste discuții să nu se întindă pentru încă un an sau doi ani. Experiențe în lume există suficiente. Eu sînt absolut convins că împreună cu sprijinul legislativului, fiindcă nu excludem că ar fi nevoie de anumite ajustări la cadrul legal, acest lucru se poate face foarte și foarte repede. Și atunci vom avea o instituție specializată în mod special pe categorii care, prin acțiunile sale posibile, reprezintă cele mai mari riscuri pentru funcționarea statului, pentru buna administrare a banilor publici ș.a.m.d. Iar de corupția cea mai mică să se ocupe alte instituții.

Nu știu, domnul Grosu, dacă mai vreți să mai adăugați ceva în acest sens?

Domnul Andrian Candu:

Domnul Grosu,

Al doilea rînd, ultimul microfon. Țineți-l, doar apăsați-l și o să... tehnicienii.

Domnul Vladimir Grosu – candidat la funcția de ministru al justiției:

Da, mersi.

Probabil domnul Prim-ministru a fost destul de explicit. Eu am să adaug că este bună tendința de delimitare clară a competențelor oricăror instituții. Și în domeniul luptei cu corupția noi avem mai multe instituții de drept. Simplu exemplu este Procuratura și, înseși în organele Procuraturii noi avem Procuratura Generală și alte procuraturi specializate, noi avem CNA. Și noi ne propunem să delimităm clar care este organul de combatere și de cercetare a dosarelor în domeniul corupției, fie este el CNA și fie este Procuratura. Să nu umble un dosar dintr-un organ în altul. Este o tendință sănătoasă.

Și eu n-am să fac altceva, decît să confirm ceea ce a spus domnul Leancă, că este necesară o delimitare pentru a evita vacuumul, cînd nici un organ nu se ocupă de un dosar și pentru a clarifica societății, tuturor, care este organul ce se ocupă de corupția mare sau de cea mică.

Domnul Andrian Candu:

Domnul Bolea,

A doua întrebare, vă rog frumos, dacă o aveți.

Domnul Vasile Bolea:

... Să înțeleg că acei miniștri care au fost demși din Guvernul Filat, demși pe suspiciuni în corupție, adică vor rămîne în continuare „basma albă”, din cauza nedelimitării clare a atribuțiilor CNA-ului și a Procuraturii Anticorupție. Îi clar.

A doua întrebare, vă rog.

Domnule candidat,

Se cunoaște că majoritatea cauzelor pierdute de către Republica Moldova la CEDO sînt legate de încălcarea articolului 6 al Convenției CEDO, ceea ce ține de accesul liber al cetățenilor la justiție.

În același timp, în Programul de guvernare la capitolul „justiție” se prevede reducerea la minim a necesității înfățișării părților la proces, degrevarea instanțelor de cauze minore, limitarea numărului acțiunilor civile introduse etc.

Spuneți vă rog, nu considerați dumneavoastră că înseși intențiile expuse în Programul de guvernare limitează și mai mult accesul cetățenilor la justiție? Iar organele internaționale, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului și alte structuri internaționale vor condamna vehement aceste limitări și posibil chiar vor impune și unele sancțiuni în acest caz.

Domnul Iurie Leancă:

Eu am să-l rog pe domnul Grosu să comenteze. Pot doar să remarc o tendință pozitivă despre care o să vă vorbească și domnul Poalelungi, despre numărul tot mai mic de dosare. Măcar ceva bun s-a întîmplat în justiție în Republica Moldova. Numărul tot mai mic de dosare care ajung la CEDO.

Așa este, domnul Poalelungi, nu?

În rest, am să-l rog pe domnul Grosu să comenteze pe esența întrebării dumneavoastră.

Domnul Andrian Candu:

Domnul Grosu.

Domnul Vladimir Grosu:

Da, mulțumesc, domnule Președinte.

Eu totuși a-și îndemna, într-adevăr, să fie în mod sănătos și corect interpretată jurisprudența Curții Europene. Că o mare parte din încălcările pe marginea articolului 6, de fapt, se datorează neexecutării hotărîrilor judecătorești care au avut loc în anii precedenți 2004, 2005, 2006 ș.a.m.d.

Cu privire la accesul la justiție, anume sub aspectul accesului în instanțele de judecată. Tot ce este descris în Programul de guvernare în acest capitol este o tendință sănătoasă, care este practică în toate țările din Europa și din lume, tendința de a descărca instanțele de judecată de dosarele care nu merită să fie, să ajungă, în primul rînd, în instanțele de judecată.

În acest sens, noi dezvoltăm alte instrumente, cum este, de exemplu, medierea pentru ca persoanele să nu meargă cu un dosar, să nu spun un dosar de nimic, dar un dosar de o importanță minimă, să meargă direct în instanța de judecată. Noi dezvoltăm instituția medierii sau altele care să nu ajungă imediat pe masa judecătorului.

Dar aceasta nu înseamnă că în fine aceste dosare nici într-un caz nu vor ajunge pe masa judecătorului. Vor ajunge și ținând cont de acest lucru că în ultima instanță toți în judecătoriile, instanțele de judecată care vor pune punctul, sînt sigur că și sub aspectul practicii Curții Europene aceasta nu va stîrni nici o critică.

Domnul Iurie Leancă:

Doar să completez.

Domnul Vladimir Grosu:

Da.

Domnul Iurie Leancă:

Astăzi e începutul sesiunii și cu toții ne-am propus să avem dezbateri constructive, colegiale, axate pe interesul cetățeanului.

Dumneavoastră, stimate domnule deputat, deja ați făcut niște acuzații. Nu știu dacă acest for e cel mai propice. Să vedem cine a luat salarii mari, după aia le-a plătit înapoi. Cine a semnat acte de privatizare la anumite bunuri, după aia, nu știu cum, acest dosar s-a închis. Trebuie să le redeschidem. Dar nu cred că aici, în forul suprem, trebuie să avem aceste dezbateri.

Tocmai ne propunem prin acest act de guvernare să consolidăm instituțiile abilitate să investigheze tot ce s-a întîmplat în... nu știu, în ultimii 10 ani în Republica Moldova.

Și partea bună este exemplul României. Tot ce a fost ceva ani în urmă, pînă la urmă, ajunge în vizorul activității instituțiilor de rigoare.

Încă o dată. Ceea ce trebuie să ne propunem noi astăzi, să facem așa încît, unde cu proprii forțe, unde nu ne sînt suficiente aceste resurse interne, să atragem din afară, așa cum au făcut-o și alte țări, fără nici un pic de jenă să consolidăm aceste instituții, să avem încredere în decizia lor și atunci sînt convins că în Republica Moldova va fi ordine.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

Domnul Diacov,

Vă rog frumos, prima întrebare.

Domnul Dumitru Diacov:

Da. Domnule Președinte,

Mulțumesc.

Eu am mai multe întrebări, dar o să mă limitez numai la una. Noi... practica ne arată și experiența ne arată din trecut că prin multele probleme serioase care le avem, mai avem una și e legată de investiții și mai ales investiții la țară.

Și atunci când discuți cu cetățenii noștri și mai ales cu acei care lucrează peste hotare și ar dori să revină acasă, noi avem o problemă foarte serioasă. Fiindcă deseori Guvernul și instituțiile Guvernului cu înverșunare luptă ca să aducă un credit de 20 de milioane acasă, dar noi avem venituri sau banii care vin de la concetățenii noștri sînt peste un miliard și ceva, un miliard jumătate și banii aceștia nu se regăsesc în economia națională.

Din ce cauză? Din cauza că atmosfera nu este favorabilă acestor investiții și, în primul rînd, organizațiilor de control.

Dacă nu greșesc, noi avem circa 50 de organizații care controlează. Eu nu cred că una măcar dintr-însele ajută cetățeanul să investească.

De aceea, vreau să vă întreb dacă pe parcursul mandatului, Guvernul, poate împreună cu Parlamentul, să ne gîndim ca să reducem numărul acestor structuri de control. Unii, pur și simplu, își bat joc de oamenii care doresc să investească. Să reducem numărul acestor organizații, să limităm competențele lor. Să aibă acces la agentul economic în condiții foarte strict limitate de lege, ca oamenii să poată veni și să poată investi.

Un miliard jumătate de dolari sau de euro care revin în țara noastră este un potențial extraordinar ca într-un timp foarte scurt la țară, în satele noastre să avem mici întreprinderi și să oferim locuri de muncă oamenilor noștri.

Mulțumesc.

Domnul Iurie Leancă:

Stimate domnule Diacov,

Vă mulțumesc pentru această întrebare.

Ea sigur că are mai multe conotații. Una, e cum să atragem investiții în zona rurală. A doua, e cum să facem ca banii din remitențe să nu meargă în consum preponderent, ci să meargă, într-adevăr, în investiții, în întreprinderi mici și mijlocii, în crearea locurilor de muncă. Sînt mai multe probleme.

Și a treia, sigur că activitatea acestor instituții de control. Eu n-am să vă spun acum dacă sînt prea multe sau sînt suficiente. Ce am încercat să facem în ultimul an 2014, atunci cînd am luat și o foaie de parcurs pentru îmbunătățirea climatului investițional în Republica Moldova, e să punem accent în mod special pe debirocratizare. Fiindcă, aveți dreptate, deseori aceste instituții și nu doar la Chișinău, aceasta am observat în centrele raionale, acolo în loc să ajute, să vină cu sugestii, să vină cu un sfat, ei cred că au doar o singură, un singur obiectiv – de a sancționa. Sau și mai rău, de a mai storce și niște bani creînd anumite probleme.

Pe acest motiv, ceea ce ne-am propus, din păcate, nu am reușit în mandatul deja precedent să ducem la capăt, să creăm acest registru electronic al tuturor instituțiilor cu capacitate de verificare, astfel încît procesul a fi unul previzibil, absolut transparent. Aceasta nu înseamnă sigur că eliminăm în totalitate aceste verificări inopinate sub nici o formă.

Dar faptul că avem nevoie de transparență, de eventual... nu exclud că aveți dreptate, va trebui poate să limităm. M-am uitat la colegii din Ucraina și au propus chiar să mai taie din aceste agenții cu aceste scopuri de verificare.

Dar aceasta trebuie să fie obiectivul unei analize nu de lungă durată. Dar pe transparentizare, în linii mari, sîntem deja gata să lansăm acest registru electronic și atunci fiecare întreprindere, fiecare companie va putea să vadă cînd și cine planifică o verificare. Și noi vom putea verifica în ce măsură există suprapuneri. Deoarece cunoaștem cazuri cînd mai multe instituții de acest gen fac verificări doar iarăși nu pentru a ajuta, dar pentru a mai storce niște bani.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

Domnul Iurie Leancă:

În ceea ce privește investițiile, cum să le transformăm din consum în investiții, avem mai multe idei. Am lucrat pe ele, eventual pe așa-zisele bonduri ale celor din diaspora, pe care am putea canaliza banii în proiecte investiționale care le-ar permite lor să cîștige mai multe decît din depuneri la... în bancă în Italia sau în Spania, dar avem nevoie de ceva timp pentru... nu sîntem nici prima țară. Cu Banca Mondială conlucram în acest sens. Sper într-o perioadă nu îndelungată iarăși să avem deja un sistem pe care să-l testăm în economia din Republica Moldova.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

Domnule Bolea,

Da, într-adevăr, aveți dreptul la precizare și vă rog frumos cît mai succint.

Domnul Vasile Bolea:

Da, succint.

Domnul Andrian Candu:

Un minut.

Domnul Vasile Bolea:

Ca răspuns la întrebările care le-am dat anterior, eu să înțeleg că cetățenii noștri sînt mai discriminați, iar instanțele de judecată își vor închide totalmente ușile în fața acestor cetățeni.

Și a doua, ceea ce ține de exemplul României pe care dumneavoastră l-ați dat.

Eu vreau să vă dau exemplul Republicii Moldova pe care dumneavoastră probabil nu-l cunoașteți. În toți acești 5 ani, inclusiv Guvernul pe care dumneavoastră l-ați condus, noi, din 16 miniștri, am avut 11 dintre ei care au avut dosare penale.

Pînă acum nu știm care-i soarta acestor dosare, unde sînt acești cetățeni sau, pur și simplu, s-a făcut o rocadă ca să vină alții în locul lor.

Mersi mult.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

Domnul Deliu.

Vă rog frumos prima întrebare și se pregătește domnul Furculiță.

Domnule Deliu,

Prima întrebare.

Domnul Tudor Deliu:

Da. Mulțumesc.

Am ascultat cu mare atenție antevorbitorii, în special pe acei care sînt îngrijorați de parcursul european al Republicii Moldova, intenționînd să denunțe Acordul de Asociere cu Uniunea Europeană. Și constat că majoritatea din ei sînt prea departe de grijile acestei țări și cu orișice ocazie dau fuga la Moscova să vadă dacă mai arde steluța de la Kremlin, cu teama să nu se stingă cea din fruntea lor.

Zic aceste lucruri, deoarece s-au avîntat cu critici asupra Programului de guvernare. Am în mîna mea Programul de activitate al Guvernului Republicii Moldova, elaborat în anul 2009. Cred că cetățenii Republicii Moldova cunosc autorii acestui program, care chiar dacă îl numesc manifest și sînt îngrijorați de faptul că rostul principal al acestui manifest este de a păstra pe harta lumii statul Republica Moldova, bine că nu au specificat și pe ce glob, și care constă din 13 paginuți care mai mult seamănă cu o poveste cu Scufița Roșie, dar care în esență vine cu niște precizări unde se specifică că... am să dau citire: „Integrarea țării în Uniunea Europeană reprezintă prioritatea ireversibilă și firească a politicii interne și externe a Guvernului Republicii Moldova”.

Nu pot să înțeleg aceste persoane, cînd au dreptate și cînd nu, și vreau să le zic că Republica Moldova nu se făurește în culoarele Kremlinului, ci aici. Repet, aici, acasă, trăind cu grijile și năzuințele acestui popor.

Și acum cu referire la Programul de activitate a Guvernului. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Aveți, mai aveți două minute, dar atunci veți avea doar o singură întrebare. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Tudor Deliu:

Eu am o singură întrebare.

Și acum cu referire la Programul de activitate a Guvernului.

Nu este secret că avem restanțe la reforma organelor de drept și preponderent în domeniul Procuraturii.

În capitolul V al Programului de guvernare „Justiția și drepturile omului” la litera b) – reforma organelor Procuraturii, se prevede adoptarea noii Legi a Procuraturii în termene proximale după primirea avizului Comisiei de la Veneția.

Or, acest proiect prevede o nouă modalitate de numire a Procurorului General ce implică modificarea Constituției. Cum va fi posibil de realizat acest obiectiv în termene proximе ori poate găsim o altă modalitate, fără a modifica Constituția, dar care ar garanta un proces corect de selectare și numire a Procurorului General?

Domnul Andrian Candu:

Mulțumesc. (*Rumoare în sală.*)

Vă rog frumos, domnule Leancă.

Domnul Iurie Leancă:

Dacă îmi dați voie.

Mulțumesc.

Domnule Deliu,

Vă mulțumesc și pentru comentariu, domnule Deliu, dar, și pentru întrebarea formulată.

Pe comentariu ce pot să mai adaug eu? Că avem aici unii colegi care promovează, din păcate, politici antistatale, cel puțin așa sînt efectele, nu-mi rămîne decît să regret.

Acei care ne cer nouă să abrogăm Legea privind ratificarea Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană sau nu își dau seama care sînt realitățile economice, care sînt tendințele... De cînd a început să crească ponderea comerțului cu Uniunea Europeană, chiar în 2006, cînd unul din colegii din stînga mea era ministrul economiei și pleda pentru creșterea comerțului cu Uniunea Europeană în urma sancțiunilor ș.a.m.d. Dar aceasta este istorie deja.

Eu, apropo, doar, domnule Președinte, anticipam astfel de discuții și colegii mi-au făcut și o anumită analiză foarte interesantă, cum unii colegi știu să promoveze interesele naționale ale Moldovei și ale cetățenilor din Republica Moldova.

Doar două exemple. În 26 iunie colegul nostru, domnul Dodon, ne comunica despre o vizită la Moscova pentru interesul Moldovei și, în mod special, se referea la fructe și embargou. Peste doar o lună embargoul a fost impus.

Pe 8 octombrie socialiștii merg la Moscova, ne anunță că ajută Moldova. În 27 octombrie primim embargou la produse din carne.

Vreau să aduc aminte și de unele declarații absolut iresponsabile care înainte de alegeri, cînd s-a spus în marea unor întîlniri de la Moscova cu unii lideri sau șefi de instituții care gestionează fluxul migrațional că cetățenii din Moldova pot veni, neavînd un statut foarte clar acolo, și după aceasta vor putea reintra fără probleme în Federația Rusă.

Și, din păcate, cunoaștem că acești cetățeni au avut mari probleme de fapt, fiind trimiși acasă, cînd au încercat după data de 30 noiembrie să revină.

Dar aceasta... încă o dată. Eu am venit cu alt spirit astăzi: de deschidere, de constructivism. Apelez încă o dată la rațiunea noastră. Și sînt convins că ne vom putea axa pe problemele reale ale cetățenilor din Republica Moldova.

În ceea ce privește întrebarea dumneavoastră, domnule Deliu. Într-adevăr, reforma Procuraturii, per ansamblu, este un subiect de mare acuitate și de mare responsabilitate.

Alegerea sau modalitatea de alegere a Procurorului General este la fel de importantă. Atît că eu cred că trebuie să ne axăm nu doar pe alegere, ci pe reformarea sistemului per ansamblu, că doar schimbarea unei persoane nu cred că implică neapărat și schimbarea instituției per ansamblu.

Dar soluția ar fi și fără modificarea Constituției, ar putea fi, de exemplu, efectuarea unui concurs de selectare a candidatului de către Comisia juridică, numiri și imunități a Parlamentului, ceea ce se încadrează în domeniile de activitate ale acestei comisii și în momentul de față.

Dar sînt convins că vom avea discuții detaliate, ulterior, pe acest subiect de maximă importanță, mă refer la reforma per ansamblu a Procuraturii Generale din Republica Moldova.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

Deoarece a fost vizat domnul Dodon...

Evident, aveți dreptul la replică.

Domnul Iurie Leancă:

L-am vizat pe el?

Domnul Andrian Candu:

Da.

Domnul Iurie Leancă:

A-a-a, scuzați-mă, nu am observat.

Domnul Igor Dodon:

Dumnezeu să vă ierte, domnule Leancă.

Stimați colegi,

În primul rînd, remarcă la ceea ce a spus un coleg vizavi, cu un rînd mai sus.

Domnul Andrian Candu:

Nu v-a vizat domnul Deliu.

Vă rog frumos, să vă referiți doar la precizările făcute de domnul Leancă.

Vă rog frumos.

Domnul Igor Dodon:

Programul Guvernului din 2009 a fost pe cîteva pagini, pentru că mergeam spre alegeri anticipate în urma loviturii de stat pe care ați organizat-o acei din PLDM. Și ați ars două clădiri ale statului și încă nu ați răspuns. Urmează să răspundeți.

În ceea ce ține de declarațiile domnului Leancă. Chiar nu am vrut să vă atac și nu vă voi ataca, doar... atunci când voi veni cu unele argumente pe ceea ce se întâmplă...

Dar, cu un an jumătate înainte de a apărea embargourile, un ministru membru al cabinetului dumneavoastră, domnul ministru al agriculturii, a spus foarte clar, și dacă nu aveți înregistrarea, v-o transmit video, că, în caz dacă vom semna Acordurile de Asociere și Liber Schimb cu Uniunea Europeană, sînt riscuri că vor fi impuse restricții. Adică, voi ați știut cu un an înainte despre acest lucru și nu face să învinuiți opoziția.

În ceea ce ține de migranți. Migranții care au venit acasă în perioada pînă la alegeri, între 5 noiembrie și 30, toți au avut posibilitatea să plece, cu excepția cazurilor cînd au încălcat legislația nu migrațională, dar altă legislație.

Și vreau să vă informez mai departe că, după 30 noiembrie, personal am semnat circa o mie de adresări Serviciului migrațional și am hotărît peste 7 sute de cazuri, și migranții au plecat înapoi în Federația Rusă.

Și ultima remarcă, domnule Leancă. Dacă integrarea europeană, despre care vorbiți atît de frumos, înseamnă să furi un miliard de euro și să nu răspunzi în fața legii, atunci halal de așa integrare europeană.

Eu vă mulțumesc și vă rog să mă înscrieți cu o luare de cuvînt unde voi pune și alte accente.

Domnul Andrian Candu:

V-am înscris.
Domnule Furculiță,
Vă rog frumos.

Domnul Corneliu Furculiță:

Domnule candidat,
Este indiscutabilă ponderea agriculturii în economia națională a Republicii Moldova. Nu aș spune că ați menționat foarte multe despre ea în programul dumneavoastră de activitate.

De aceea o să vă dau întrebarea: cum vedeți finanțarea și subvenționarea în agricultură, în condițiile cînd pe parcursul anilor în care ați guvernat, 2013 și 2014, nu s-au îndeplinit promisiunile de acordare a subvențiilor agricultorilor, iar cele care au fost acordate au fost distribuite pe criterii discriminatorii, fapt ce a creat un sistem corupt?

Despre acest fapt a recunoscut și fostul ministru al agriculturii.

Domnul Iurie Leancă:

Eu vă mulțumesc, domnule deputat, pentru această întrebare.

În primul rînd, în ceea ce privește subvenționarea. Sper că dumneavoastră nu contestați dinamica extrem de pozitivă a fondurilor alocate din buget pentru subvenționare. Și dacă raportați 2014 la 2009, o să vedeți, cel puțin, o triplare a fondului respectiv.

Că nu face față, deocamdată, solicitărilor, că nu avem încă resursele necesare, este adevărat. Și nimeni nu contestă.

Și pe de altă parte, aceasta este bine, fiindcă în sfârșit oamenii au obținut această dorință de a investi în agricultură, înțelegând că iată apare șansa de a face agricultură performantă și cu profituri pentru acei care sînt implicați.

Nu în zadar unul din accentele pe care ne-am axat noi e să ne canalizăm nu doar pe resursele interne, dar să încercăm să atragem și resurse externe.

Dumneavoastră, domnule Furculiță, dacă mă ascultați atent, o să auziți că... (*rumoare în sală*) nu vă interesează, am înțeles... că integrarea europeană, care nu vă place atît de mult dumneavoastră, iată că ne oferă nouă o șansă reală, începînd cu acest an, să obținem primele fonduri structurale care vor merge în subvenționarea agriculturii.

Este doar un început. Sînt convins că vom putea amplifica, fiindcă aceasta este logica pe care o parcurgem noi în relațiile cu Uniunea Europeană.

Acum în ceea ce privește repartizarea acestor bani.

Domnule Furculiță,

Vreau să vă spun cu mîna pe inimă că noi nu sîntem perfecți și nici nu am pretins. Și, din păcate, cel mai greu este să schimbi mentalitatea omului și nu doar aici, la Chișinău, dar și acolo, acei care sînt reprezentanții Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, de exemplu, care primesc unele acte... Nu exclud că există încă motive să credem că sistemul nu funcționează așa cum ne-am fi dorit.

Și mai avem de lucrat chiar și pe mecanismul de subvenționare, să alegem foarte clar prioritățile. Tot timpul... povara e atît de mare, uneori e greu să pui punctul cel mai important în prim plan și al doilea – în al doilea rînd.

Așa că sînt convins că vom lucra în continuare și cu colegii de la ministerul agriculturii, și cu colegii care verifică funcționarea, activitatea aceleiași Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, să facem așa încît să nu existe acest element sau subiectiv, sau, eventual, care poate genera riscuri de corupție.

Dar cel mai important este, în primul rînd, să reușim să asigurăm fonduri cît mai importante și, după cum vă spuneam, de origine națională, dar și atrăgînd din afara țării.

Și doi. Să stabilim foarte clar prioritățile, cum îi susținem, în mod special, și în ce domenii pe acei care doresc să investească și să activeze în domeniul agriculturii.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Furculiță,

Aveți a doua întrebare. Și este ultima din această sesiune, deoarece a expirat timpul.

Vă rog frumos.

Domnul Corneliu Furculiță:

Întrebarea a doua.

Intenționați, în programul dumneavoastră, aprobarea unui nou Cod al muncii. Care ar fi necesitatea acestuia? Și, spre deosebire de codul actual, ce diferențe intenționați să fie în el?

Domnul Iurie Leancă:

În primul rînd, vreau să mulțumesc colegilor din Frațiunea Partidului Socialiștilor pentru aceste întrebări. Poate ne mirați – și pe mine, și pe mai mulți, și votați, că înțeleg că ați avut nevoie de mai multe precizări. Eu nu am să fiu supărat, dacă votați.

În ceea ce privește Codul muncii. Codul muncii este unul deja învechit. Codul muncii a suferit mai multe schimbări, din cîte mi-au spus colegii, cel puțin 40 de articole deja au fost modificate. Acum la Cancelaria de Stat se află rezultatul muncii a doi ani de conlucrare cu patronatele și sindicatele, care iarăși, în ultimă instanță, vorbesc despre amendarea Codului muncii.

Pe acest motiv, atunci cînd am vorbit și cu patronatele, și cu sindicatele, pornind de la faptul că trăim într-o nouă realitate, cînd anumite elemente trebuie să le punem cu desăvîrșire deoparte în trecut, alte elemente să le facem așa încît relația dintre angajați și angajatori să fie una mult mai dinamică, să facem așa încît regulile pieții să-și manifeste potențialul său, iată am decis că este oportun să elaborăm un nou Cod al muncii. Iarăși un Cod al muncii, împreună cu partenerii noștri la care m-am referit, dar care se reflecte încă o dată problemele de astăzi, obiectivele și să ne dea mult mai mare flexibilitate și pe piața muncii, și pe alte relații pe care urmează să le reglementeze sau cu mai multe detalii, sau venind cu elemente noi de care avem noi nevoie.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

Sînt puțin confuz, domnule Ghimpu, deoarece nimeni nu v-a vizat nici pe dumneavoastră, nici liberalii. Bine, cum zice domnul Diačov, на всякий случай, poftiți, domnul Ghimpu.

Domnul Mihai Ghimpu:

Mulțumesc.

Domnule Prim-ministru,

M-a rugat doamna Lingură să vă transmit să nu-l atacați pe domnul Furculiță, că astfel îl supărați pe domnul Putină. Atît am vrut să spun.

Mulțumesc.

Domnul Iurie Leancă:

Domnule Președinte,

Complicat ce ați spus dumneavoastră. N-am reușit să urmăresc fiecare verigă din..., dar vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Acum, domnule Furculiță,
Dacă dumneavoastră aveți vreo replică, sunteți... aveți tot dreptul să
răspundeți cu aceeași monedă.

Domnul Furculiță – replică.

Domnul Corneliu Furculiță:

Domnul Ghimpu,
Furculița are patru ghimpi.

Domnul Andrian Candu:

Da, bravo, mai departe. (*Aplauze.*)

Și cu această notă pozitivă a furculiței care are patru ghimpi, rog Comisia juridică, numiri și imunități, doamna Raisa Apolschii, în calitate de președinte, să dați citire raportului și eventual să răspundeți la întrebări, dacă vor fi din sală. Da, da, vă rugăm frumos.

Doamna Raisa Apolschii:

Stimate domnule Președinte,
Onorat Parlament,

Comisia juridică, numiri și imunități, în temeiul articolului 92 alineatul (2) din Regulamentul Parlamentului, a examinat Programul de activitate al Guvernului Republicii Moldova pentru perioada 2015–2018 și întreaga listă a membrilor Guvernului.

Proiectul supus avizării a fost prezentat cu respectarea termenului de 15 zile, prevăzut la articolul 98 alineatul (2) din Constituție, articolul 4 alineatul (4) din Legea cu privire la Guvern din 31 mai 1990, articolul 146 alineatul (2) din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea din 2 aprilie 1996.

Programul de activitate al Guvernului pentru anii 2015–2018 conține 17 capitole: combaterea corupției; politica externă, securitatea și apărarea; reintegrarea țării și consolidarea statalității; dezvoltarea economică, sporirea competitivității și crearea locurilor de muncă; justiția și drepturile omului; afacerile interne și siguranța cetățeanului; buna guvernare; politici sociale proactive; educația; sănătatea; cultura; tineret și sport; mass-media; diaspora; minoritățile naționale; protecția mediului; societatea civilă.

Programul își propune creșterea bunăstării, siguranței și calității vieții cetățenilor, în special prin dezvoltarea economiei și facilitarea creării locurilor de muncă bine plătite, eradicarea corupției și garantarea supremației legii, asigurarea securității persoanelor etc.

Stimați colegi,

La Programul de activitate au fost prezentate avizele Comisiei cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media, Comisiei economie, buget și finanțe, Comisiei drepturile omului și relații interetnice, precum și a Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului.

Propuneri asupra Programului de activitate al Guvernului au fost prezentate de către Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media, după cum urmează. Sînt reflectate în raportul Comisiei care este distribuit, sper, și, cu permisiunea dumneavoastră, nu mă voi referi la ele. Dar vreau să vă aduc la cunoștință decizia comisiei ce ține de aceste propuneri.

Propunerile parvenite din partea comisiilor permanente urmează a fi examinate de către Guvernul investit, deoarece Comisia juridică, numiri și imunități se pronunță doar asupra procedurilor de ordin juridic.

Persoanele incluse în lista candidaților la funcția de membri ai Guvernului corespund cerințelor legale.

În cadrul dezbaterilor, cu votul majorității membrilor și ținînd cont de avizele comisiilor permanente ale Parlamentului, Comisia juridică, numiri și imunități consideră că Programul de activitate al Guvernului Republicii Moldova pentru perioada 2015–2018 are un conținut echilibrat, rațional și oportun și este propus Parlamentului spre examinare și adoptare.

Persoanele incluse în lista candidaților la funcția de membri ai Guvernului corespund cerințelor legale și se propun a fi acceptate.

Și se propune proiectul de Hotărîre a Parlamentului pentru acordarea votului de încredere Programului de activitate și întregii liste a Guvernului.

Și, cu permisiunea dumneavoastră... dar tot este distribuit și proiectul de Hotărîre pentru acordarea votului de încredere Programului de activitate și a întregii liste a Guvernului.

În urma dezbaterilor asupra Programului de activitate și a întregii liste a Guvernului, în temeiul articolului 98 alineatele (2) și (3) din Constituția Republicii Moldova, Parlamentul adoptă prezenta hotărîre.

Articolul 1. – Se acordă vot de încredere asupra Programului de activitate al Guvernului și a întregii liste a Guvernului în următoarea componență:

Iurie LEANCĂ	– Prim-ministru
Stephane Christophe BRIDE	– viceprim-ministru, ministru al economiei
Natalia GHERMAN	– viceprim-ministru, ministru al afacerilor externe și integrării europene
Victor OSIPOV	– viceprim-ministru
Anatol ARAPU	– ministru al finanțelor
Vladimir GROSU	– ministru al justiției
Oleg BALAN	– ministru al afacerilor interne
Viorel CIBOTARU	– ministru al apărării
Vasile BÎTCA	– ministru al dezvoltării regionale și construcțiilor
Ion SULĂ	– ministru al agriculturii și industriei alimentare
Vasile BOTNARI	– ministru al transporturilor și infrastructurii drumurilor
Sergiu PALIHOVICI	– ministru al mediului
Maia SANDU	– ministru al educației
Monica BABUC	– ministru al culturii

Ruxanda GLAVAN – ministru al muncii, protecției sociale și familiei
Mircea BUGA – ministru al sănătății
Serghei AFANASENCO – ministru al tineretului și sportului
Pavel FILIP – ministru al tehnologiei informației și comunicațiilor.

Articolul 2. – Prezenta hotărâre intră în vigoare la data adoptării.
Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos, doamna Apolschii.

Dacă sînt întrebări în adresa comisiei?

Domnul Juravschi,

Vă rog frumos. Dar vă atrag atenția sînt. Rămîneți, vă rog frumos. Vă atrag atenția, sînt întrebări doar de procedură în adresa Comisiei. Vă rog frumos, mersi.

Domnul Juravschi.

Domnul Nicolae Juravschi:

Mersi, domnule Președinte.

Doamnă Președinte,

Spuneți vă rog, nu se revede amendamentul meu vizavi de completări la capitolul XII „Tineret și sport” și se propune următoarea completare: „Adoptarea și implementarea Programului de pregătire și participare a lotului național la prima ediție a Jocurilor Olimpice de la Bacu și a XXXI-a ediție a Jocurilor Olimpice de la Rio din 2016”.

Și altă propunere este: promovarea mecanismelor de protecție socială a antrenorilor loturilor sportive naționale în pregătirea sportivilor la, și participanți la jocurile olimpice, europene și campionatele mondiale.

Doamna Raisa Apolschii:

Stimate coleg,

În primul rînd, vreau să zic că amendamentul dumneavoastră a parvenit foarte tîrziu, deja eram la finalizarea activității Comisiei juridice, numiri și imunități este una. Dar, așa cum am menționat și în raport, propunerile ce țin de textul Programului amendamentele, dumneavoastră nu sînteți lipsit de dreptul de a invoca acest amendament în cadrul ședinței în plen. Și atunci, dacă Guvernul le examinează și le consideră oportune, raționale, le acceptă și aceasta-i. Noi ne-am referit numai la procedeele juridice, dacă sînt respectate întocmai. Aceasta am făcut și mențiunea în raport, ca să fie foarte clar, să nu intrăm în esență, în text, că fiecare pe partea lui atunci...

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

Domnul Țurcan.

Domnul Vladimir Țurcan:

Da, vă mulțumesc.

Stimată doamnă Președinte,

O întrebare pur tehnică. Spuneți, vă rog, cum au votat membrii comisiei acest raport?

Doamna Raisa Apolschii:

Deci noi am întrunit majoritatea voturilor. 6 au votat „pro”. Eu nu mai țin minte.

Domnul Andrian Candu:

6 din 11.

Doamna Raisa Apolschii:

Nu vreau să vă...

Dar este stenograma ședinței, ați putea să verificați. Dar majoritatea am întrunit-o cu exactitate.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos, doamnă Apolschii.

Vă rog frumos, luați loc.

În continuare, e sesiunea luărilor de cuvânt. În ordinea înregistrărilor, domnul Igor Dodon, președintele Partidului Socialiștilor din Moldova.

Vă rog frumos.

Aveți la dispoziție 7 minute. Doar câte un reprezentant din partea fracțiunilor.

Domnul Igor Dodon:

Stimați colegi deputați,

Stimați membri ai Corpului diplomatic,

Onorat Parlament,

Cetățenii așteaptă de 74 de zile această ședință a Parlamentului, pentru a primi răspuns la mai multe întrebări. Să vadă dacă acei pe care i-au votat, care au făcut promisiuni destul de îndrăznețe în campania electorală vor începe să le implementeze în viață.

Vreau să vă spun că eu nici nu mă așteptam că voi, acei care prin fraudă v-ați asigurat majoritate matematică pentru partide proeuropene, o să pierdeți atîta timp.

Îi dau dreptate aici lui Mihail Fiodorovici, nu-i spun numele, ca să nu aibă dreptul la replică, că aveți deja 74 de zile, aveți voturi suficiente. Ce vă jucați de-a guvernarea? Și vreau să vă spun de ce.

Nu puteți împărți procurorul, nu puteți împărți cine o să controleze fluxurile financiare, nu puteți împărți funcțiile de miniștri.

Cu regret, asistăm astăzi la un show care... un show de prost gust.

Eu vreau să-l întreb pe domnul Leancă, care un an jumătate în urmă, doi ani în urmă avea o reputație ireproșabilă de diplomat: domnule Leancă, dumneavoastră înțelegeți oare că ați fost utilizat de oligarhi timp de 2 ani?

Oare dumneavoastră înțelegeți că acum faceți mai departe jocul lor? Dumneavoastră înțelegeți că astăzi, cel mai probabil, veți fi sacrificat, pentru că nu mai au nevoie și astăzi faceți jocul nu știu cui?

Eu o spun destul de sincer, pentru că un an jumătate, doi în urmă eu v-am spus de la tribuna aceasta, în luna mai, când se vota Guvernul, că: domnule Leancă, probabil dumneavoastră sînteți singurul din actuala, din acea guvernare, care credeți în integrarea europeană, pentru că la restul le trebuia paravan pentru a fura mai departe. Și așa credeam pînă nu demult, pînă când văd că mergeți pe calea lor.

În mai puțin de un an jumătate, domnule Leancă, sub conducerea dumneavoastră s-a furat mai mult în Republica Moldova decît în toți anii de independență. Nu știu dacă înțelegeți acest lucru.

Eu, din start, vreau să vă amintesc că socialiștii nu vor vota acest Guvern, însă vreau să ne spunem... expunem poziția foarte clară, de ce. Noi nu vom vota acest Guvern, cel puțin din cîteva considerente.

Primul. Noi sîntem consecvenți. În luna martie 2013 socialiștii au votat pentru demiterea lui Leancă dintr-un Guvern corupt Filat 2. În luna mai 2013 noi nu am votat pentru vot de încredere Guvernului Leancă.

În anul 2013 noi am votat moțiunile de cenzură. Apropo, dacă unii colegi au uitat, vreau să le aduc aminte că pe data de 4 decembrie 2013 au înaintat moțiunea de cenzură unde l-au învinuit pe Leancă de trădarea intereselor naționale, dezintegrarea țării, uzurparea puterii exprimate prin Acordul de Asociere.

Pe data de 10 octombrie 2013 – moțiune de cenzură de corupție la cedarea BEM și Aeroport.

Pe data de 17 octombrie – de atentat la atribuțiile statului și promovarea politicilor de dezintegrare a țării. Au mai fost și moțiuni, apropo, pentru unii membri de Guvern, care acum sînt în această componență.

Noi, socialiștii, am fost consecvenți, noi am votat pentru toate aceste moțiuni de cenzură.

Vom vedea ce vor face unii tovarăși care le-au semnat, apropo, ceva timp în urmă.

Doi. Noi nu vom vota acest Guvern, pentru că în timpul guvernării domnului Leancă au fost cedate, în detrimentul intereselor statului și prin înțelegeri ascunse, întreprinderi strategice: BEM și Aeroport.

Noi nu votăm Guvernul Leancă, pentru că sub conducerea personală a domnului Leancă, în timpul guvernării acestuia, au fost sustrate miliarde de lei din sistemul bancar și astăzi a refuzat să ne spună: a semnat sau nu. Tacit a confirmat că a semnat acest lucru.

Noi nu votăm Guvernul Leancă, pentru că această guvernare duce o politică de distrugere a valorilor și tradițiilor noastre creștine, ne distruge biserica.

Cel puțin din aceste considerente această guvernare și guvernarea precedentă trebuie să meargă la organele de anchetă să dea explicații, nu să fie promovată pentru un nou mandat.

Acum, cu referire la Program. Vreau să vă spun, domnule Leancă, că Frațiunea Partidului Socialiștilor a studiat foarte detaliat această broșură pe care dumneavoastră o numiți „Program de activitate a Guvernului”.

Vreau să vă spun că ne așteptam la o abordare mai serioasă și mai profesionistă.

Apropo, în premieră în acest Program pagina 12 punctele 6 și 7, eu spun deputaților, nu dumneavoastră, dispăre noțiunea de „parteneriat strategic cu Federația Rusă”. În premieră în istoria modernă a Republicii Moldova.

În schimb, apare foarte clar punct separat, îl citesc: „Avansarea dialogului strategic cu Statele Unite ale Americii”. Ca să înțeleagă cei care vor să voteze, numiți staliști, pentru ce votează.

Acest Program este un document declarativ, fără indicații, fără indicatori cantitativi și calitativi de evaluare. Nu oferă răspuns la multiplele crize cu care ne ciocnim.

Socialiștii, de fapt și întreaga societate, așteptau soluții clare de la Guvern. Sînt o mulțime de probleme sectoriale. Sînt o mulțime de probleme ale cetățenilor.

Apropo, domnule Leancă, atunci cînd vorbiți de datorie externă. Datoria Guvernului în 2009 era de 700 de milioane de dolari, ceea ce reprezenta 13% din PIB.

Acum, sub conducerea dumneavoastră, este 1,7 miliarde de dolari, ceea ce reprezintă 22,5% din PIB. În creștere cu 83%.

Iar datoria totală a statului a crescut de la 4 miliarde de dolari la 6,8 sub conducerea voastră. Cu mai mult de 60... de 70%.

Acum haideți să vedem pe cîteva capitole concrete, care sînt destul de importante.

În timpul guvernării Leancă, Moldova a pierdut 9 poziții în clasamentul indicelui de percepție a corupției. De la locul 94 – în 2012, la 103 – în 2014, din 178 de țări.

Ce propune Programul? Au schimbat din capitolul III al Programului din 2013, au pus capitolul I – lupta cu corupția.

Ați majorat salariile judecătorilor. Restul – fraze goale, declarative.

Ce trebuie de făcut, în opinia noastră? Trebuie să scoatem imunitatea judecătorilor, trebuie să introducem normă legală de confiscare a averii personale a procurorilor, judecătorilor, miniștrilor, funcționarilor care au prejudiciat statul.

Mai departe. În 2013 și 2014, doi ani la rînd au scăzut investițiile străine directe. 9 luni, 2014 – 144 de milioane de dolari față de 187 în 2013.

Apropo, în au fost 711 de milioane de dolari, de 5 ori mai mult.

Povara fiscală crește în fiecare an cu cîteva puncte procentuale în 2014 față de 2013. Agricultorii – în prag de faliment. Subvențiile în acest an nu au fost achitate și avem datorii și din 2013.

Mii de agenți economici își închid activitățile. Numărul de angajați oficiali a scăzut cu 17 mii.

Domnul Leancă a promis în 2013, într-o conferință de presă, că va crește cu 5 mii numărul oficial de angajați. Ei au scăzut cu 17 mii. Aceasta este statistica dumneavoastră, nu a noastră.

Ce propuneți în acest Program, în această broșură? Declarații sterile în capitolul IV, care, apropo, sînt copiate din programele anterioare. În unele cazuri chiar mot-a-mot. Pot să vă arăt concret în ce caz.

Ce trebuie de făcut, în opinia socialiștilor? Trebuie de revenit la politica fiscală stimulatorie din anul 2009, import pe... impozit de venit zero, facilități la investiții în capitalul social. Trebuie de protejat piața internă și producătorul autohton. Trebuie de acordat facilități întreprinderilor care deschid noi locuri de muncă. Trebuie de revenit la subvenționarea fertilizanților și altor materiale pentru agricultură. Trebuie de revenit la cota standard TVA în agricultură cu restituirea integră sub formă de subvenții.

Mai departe. Cînd vorbiți de istorie de succes, dumneavoastră știți că leul s-a depreciat cu 50% de cînd dumneavoastră sînteți Prim-ministru?

Știți sau nu, domnule Leancă? Mai ieșiți în stradă și întrebați lumea.

Au scăzut rezervele oficiale ale statului cu un miliard de dolari, cu 1/3 din rezerve.

Creșterea galopantă a prețurilor și tarifelor.

Apropo, ca să cunoașteți, petrolul pe piața externă a scăzut de 2,5 ori. Cotațiile bursiere la benzină A95 a scăzut de la 1000 de dolari la 500 pe piețele bursiere. La noi benzina a scăzut cu 10%. Și voi vorbiți că totul este bine.

Ce propuneți dumneavoastră? Practic nimic, cîteva fraze de la pagina 20, 21, neclare, despre transparența în sectorul bancar ș. a. m. d.

Ce trebuie de făcut? Trebuie de stopat speculațiile pe piața valutară și de făcut ordine în sistemul bancar. Pentru aceasta, cu excepția la două – trei persoane, trebuie de eliberat pe toți din conducerea Băncii Naționale. Trebuie de introdus controlul de stat asupra prețurilor și trebuie de alocat bani pentru a ajuta să supraviețuiască păturile social-vulnerabile.

Timpul? Finalizez.

Stimați colegi,

Sînt și alte foarte multe întrebări: pensii, salarii, creșterea criminalității ș.a.m.d. Eu vreau să mă adresez majorității care pretinde de a fi ascunsă, camuflată.

Stimați colegi,

La majoritatea problemelor cu care se confruntă societatea, aici, răspuns nu o să găsiți. Sînt sigur că voi înțelegeți foarte clar acest lucru. Vreau să vă asigur că, chiar dacă din considerente de disciplină de partid sau de frica alegerilor parlamentare anticipate veți vota acest Guvern, fiți siguri că acesta nu va fi funcțional și de lungă durată.

Noi, socialiștii, vom monitoriza foarte atent și critic orice mișcare a fiecăruia ce va face parte din această guvernare monstruoasă, a oligarhilor și euro-unioniștilor. Și vom fi gata în orice moment să votăm demisia rușinoasă a acestuia și să declanșăm alegerile parlamentare anticipate.

Vă mulțumesc. (*Aplauze în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Cuvînt se oferă domnului Mihai Ghimpu. (*Rumoare în sală.*)

Vă tot gândiți la replică? (*Rumoare în sală.*)

Domnul Mihai Ghimpu:

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

Îmi este cunoscută vorba unui ministru, câțiva ani în urmă spusă: „Situația este concordabilă”, ceva așa, de felul aceasta. Da.

Republica Moldova nu are viitor și nu poate depăși criza în care se află decât prin reforme. Ceea ce a fost în mandatul 2009–2014 nu o să mai fie din partea acelor care au sprijinit financiar și politic Republica Moldova, decât doar dacă o să facem reformă în justiție, dar reforme în justiție nu văd fără a aduce un Procuror din afară, din Europa.

Și, apropo de... dacă a fi procuror din China, aceasta nu înseamnă unire cu China... sau din Senegal. Cum a zis un coleg de-al nostru, că dacă o să fie din România, aceasta înseamnă că o să fie unire cu România, că dacă o să facem... dacă o să schimbăm denumirea de raioane, aceasta înseamnă tot unire cu România.

Tot ce faceți voi, acei care ați guvernat și care guvernați, aceasta faceți ce trebuie să fac eu, încet, încet mergeți spre unire (*aplauze*), dar pînă la aceasta mai este timp.

Cetățenii doresc să trăiască. Cetățenii doresc să simtă democrația. Cetățenii doresc să simtă valorile pe care noi le promovăm și le pronunțăm și principiile.

Și, sincer să fiu, nu văd astăzi decât să iau o pauză pînă marți, să nu fie supus votului programul și componența Guvernului și foștii mei colegi și ai noștri, PLDM și PD, să se așeze cu PL la masă, semnăm un acord prin care să oferim Guvernului o majoritate parlamentară, un spate serios pentru a scoate Republica din acest impas.

Vă rog să vă gândiți. Eu nu știu: o să voteze astăzi PCRM, nu o să voteze. Toți o să voteze, 101, spre Novosibirsk. (*Rumoare în sală.*) Nu. Fiecare deputat e în drept să voteze cum dorește.

Eu vorbesc despre o situație în care toți cunoaștem... pe care o are Republica Moldova. Această situație poate fi depășită. Și cu greu... O să fie reforme nepopulare, fără de care nu putem.

Și a venit timpul, odată și odată, clasa politică din Republica Moldova să își asume aceasta, fiindcă 20 de ani nu se gândesc la reforme care vor schimba viața cetățenilor peste un an, doi, trei, dar tot timpul s-a gândit la următoarea alegere: cum să îi voteze? Cum să nu atingă cetățeanul? Și cu gândul acesta i-a ținut în sărăcie și mizerie 20 și ceva de ani de zile.

Iată de ce au venit aceștia, că ei nu sînt frumoși și deștepți, nu din cauza aceasta. Ei au venit din cauza că așa trăiesc cetățenii și ceea ce s-a promis nu s-a făcut. (*Rumoare, rîsete în sală.*)

Bravo. Mulțumesc. Nu merită. Foarte corect. Da. (*Rumoare, rîsete în sală.*)

Știți de ce nu reacționez, fiindcă le-am spus atunci: nu-l scoateți. Lăsați-l acolo unde stă, că vi-l scoateți împotriva voastră. Și nu m-au crezut. Și iată acum se vede. Își mănîncă roada, cum se spune.

Eu, cu toată responsabilitatea... eu, cu adevărat, văd soluția. (*Rumoare, rîsete, aplauze în sală.*) Stați o clipă. Stați o clipă. Soluția a fost lansată pe versurile fratelui meu „Inima mea e Moldova”. Așa-i sau nu? (*Aplauze în sală.*) Soluția a fost lansată pe versurile fratelui meu, Simion Ghimpu, „Inima mea e Moldova”.

Ei habar nu aveau. Și eu am zis: băi, unde nu dai peste ghimpi dai în Republica aceasta. Ședeți cumiței acolo și nu alergați la Putin.

Dar indiferent cum ar vota PCRM, astăzi, mâine, reformele în Republica Moldova, fără de care nu putem ieși și fără de care nu o să avem sprijin financiar și politic, nu pot fi făcute fără Partidul Liberal. E clar aceasta? (*Rumoare în sală.*) E clar pentru toată lumea? (*Rumoare în sală.*) Sau de PCRM și de PSRM. Sînt două reforme, feluri de reforme. Stînga și dreapta. 101. Da. Spre Berlin. Dar ei vor la Moscova.

Așa că, stimați colegi, propunerea mea este... și conform Regulamentului, dacă o fracțiune propune o pauză mai mult de jumătate de oră, domnule Președinte al Parlamentului, dumneavoastră sînteți obligat să supuneți votului propunerea noastră.

Propunem o pauză, să nu se supună votului pînă marți. Și, în aceste 4 zile, să venim în fața cetățenilor cu un acord care oferă Guvernului o majoritate parlamentară și un sprijin pentru a realiza aceste reforme pe care ni le asumăm noi, în primul rînd, Parlamentul Republicii Moldova.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

Cuvînt se oferă domnului Dumitru Diacov, reprezentatul Partidului Democrat din Moldova.

Domnul Dumitru Diacov:

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

Eu cred că nu am avut noi în istoria Republicii Moldova un moment așa mai dramatic ca acum, ca în această perioadă, cînd populația a votat. A votat așa cum a votat.

Iată avem prezente în Parlament 5 partide care au călătorit în lung și în lat această țară, au vorbit de sentimente patriotice, de Moldova, fiecare cu a lui. Și iată noi 70 și ceva de zile, într-adevăr, nu sîntem capabili să punem punct pe această ecuație.

Sigur că era bine pînă la Anul Nou să avem și coaliție, și Guvern, ca să intrăm în anul 2015 deja cu toate problemele rezolvate.

Ceea ce aud eu astăzi, și dintr-o parte, și din alta, că această dezbinare, că aceste viziuni antagoniste se păstrează și du-te tu și organizează Republica Moldova.

Este o situație extraordinar de serioasă și de importantă pentru toți deputații. Să îți asumi guvernarea în condițiile acestea nu este un privilegiu, este o responsabilitate extraordinară.

Sigur că s-au purtat aceste discuții, negocieri, tratative, cum vreți. S-a ajuns iată la această soluție, cu speranța că ceilalți colegi o să se ghideze de interesele țării, de interesele statului și o să contribuie la instalarea Guvernului.

Noi am avut astfel de perioade, aproximativ similare, în 2005, atunci când nu se ajungeau câteva voturi pentru ca să fie legal ales Președintele Republicii. Și o parte din partidele politice au votat. Au votat ca să existe stabilitate în Republica Moldova, ca să oferim șansa ca să existe un Guvern, ca Republica Moldova pe harta europeană să arate ca un stat serios.

Poftim, în 2012, am avut un exemplu pozitiv. Domnul Dodon l-a votat pe domnul Timofti. Dacă nu-l vota, nu era în Parlament. Datorită acestui vot avem o fracțiune serioasă și pornită să vă dea pe toți jos, să vină numai el aici, în Parlament. (*Rumoare în sală.*)

De aceea, stimați colegi, eu cred că... iată am avut două exemple pozitive la care noi să ne gândim acum.

Eu îmi pun întrebarea: da ce fel de opoziție constructivă, dacă nu vrea să voteze Guvernul? În ce constă constructivismul acesta, dacă la primul pas noi nu demonstrăm acest constructivism? Eu îmi pun întrebarea, dar ce fel de europenism stă în noi de sus până jos, dacă noi ne ambiționăm și nu vrem să votăm un Guvern, și nu vrem să dezlegăm această situația, și să mergem pe calea europeană? Răspundeți la întrebările acestea. N-o să răspundeți astăzi, o să răspundem peste un timp oarecare.

Fiindcă dacă nu se votează Guvernul, părerea mea personală este că noi ne înfundăm într-o situație și mai complicată decât cea până astăzi. Atunci o să vedeți cum o să încerce să dicteze, să ambiționeze ș.a.m.d. Noi sîntem campioni la chestia aceasta: „Eu nu vreau astăzi să discut pe tema aceasta”. Dar cred că o să vină timpul sau nu știu cum să vă spun.

Sigur că în condițiile care s-au discutat, noi nu putem să avem un program ideal, o componentă ideală. Dar dacă ar exista voință politică, noi pe parcurs am putea să corectăm multe din aceste situații. Deoarece partidele prezente astăzi în Parlament, deputații, mulți dintr-înșii au experiența de a munci și de a governa Republica Moldova. Comuniștii o au pe parcursul a celor 8 ani de zile. S-au făcut lucruri bune și nu chiar bune. Domnule Mihai, șezi aici.

Celelalte partide de orientare democratică la fel. De aceea noi acum trebuie să ne concentrăm și să punem pe masă interesele Republicii Moldova. Noi nu trebuie să mai continuăm. Eu am vrut să pun această întrebare referitor la echilibrul intern. Noi vorbim acum, ne uităm așa la televizor și vorbim despre Ucraina că este dramatic, că acolo e dramatic. La noi, uitați-vă, în țară situația este extraordinar de complicată. Și partidele din Moldova, din păcate, au năravul numai să destrame țara aceasta, să-i țină pe baricade, să-i țină lîngă dînșii pe cetățeni și pe alegători.

Și Guvernul, prin instituțiile sale, este singura structură, care trebuie să contribuie la instalarea unui echilibru intern în Republica Moldova. Noi n-o să putem să avem fericire în țara noastră cu un Guvern pro-rusesc sau cu un Guvern pro-românesc. Noi trebuie să avem un Guvern pro-moldovenesc, un Guvern care să reiasă din interesele țării, a Republicii Moldova. Fiindcă când îl întrebi pe țaranul nostru de la Ocnița sau de la Cahul, el îți spune: „Băi, guvernanților, eu

vreau să trăiesc bine și cu românul, și cu rusul, și cu ucraineanul”. Păi, aceasta este doleanța populației care pe noi ne votează, ne trimite aici în Parlament și noi continuăm să ne facem „mânzele” aici.

De aceea, haideți, să ne gândim odată și odată, haideți să începem cu o practică, reieșind din experiența noastră dramatică de 20 de ani. Să începem cu o practică pozitivă, să ne învățăm pe greșelile proprii, să ne învățăm pe ceea ce nouă singuri nu ne place.

Eu îmi cer scuze față de toți alegătorii noștri, față de toți cetățenii că noi am ajuns la momentul acesta. Dar eu sper foarte mult că astăzi noi vom transmite un semnal și oamenii să se liniștească, că să nu credeți că ei ne privesc indiferent astăzi: și pe Dodon, și pe Ghimpu, și cu atât mai mult pe ceilalți. Pentru oameni este important această țară să fie guvernată.

Ei nu fac această distincție: tu de ce culoare ești? Ei doresc ca țara să fie guvernată, ca Guvernul să se ocupe cu problemele fiecărui cetățean al acestei țări și cu economia, și cu problemele sociale, și cu locurile de muncă, și cu atmosfera din țară. Eu doresc aici să mă limitez. Eu vă chem la responsabilitate. Eu vă chem ca o dată în patru ani de zile deputații, toți 101, să demonstreze că ei se gândesc la țara lor, la cetățeanul care i-a votat. Și trebuie să fie cineva în clădirea ceea din Piața Marii Adunări Naționale, care să se ocupe cu problemele de zi cu zi ale cetățenilor noștri.

Vă mulțumesc. (*Aplauze.*)

Domnul Andrian Candu:

Și noi vă mulțumim.

Cuvînt i se oferă domnului Oleg Reidman, reprezentantul Frațiunii Partidului Comuniștilor din Republica Moldova.

Domnul Oleg Reidman:

Eu pot și în limba moldovenească, dar domnul Prim-ministru desemnat a spus că vorbitorii altor limbi nu sînt integrați în societate, în pofida faptului că работают и в поле, и в остатках промышленных предприятий и вносят свой вклад, так сказать, в развитие и жизнь Республики Молдова. Поэтому я буду говорить по-русски.

Придется сделать несколько реплик в адрес менторов, которые пытаются нас здесь чему-то научить, имея, так сказать, политический стаж весьма короткий, а политический опыт весьма сомнительный. Вся последовательность социалистов началась 16 марта, после избрания господина Тимофти, в мягких парламентских креслах, когда их голоса за отставку Правительства им ничем не грозили, так как их стараниями сохранялось большинство АЕИ, КПП.

Дальше что делать предлагают? По мнению социалистов, что нужно делать? Оказывается, нужно вернуться к политике, разработанной коммунистами и проводимой на основании документов ПКРМ.

Такие две короткие реплики. Мы с вами, уважаемый Парламент, уважаемые коллеги, находимся в непрестом положении. Избранные народом

Республики Молдова, мы облечены нашими гражданами высокой ответственностью перед обществом и страной. Эта ответственность предусматривает, что наши решения должны носить не узкопартийный характер, как хочет того домнул Гимпу. Ушел курить, да? – На здоровье. Не пытаюсь решать вопросы, навязывая свое участие в парламентском большинстве и т.д., а следовать интересам нашего государства и наших граждан. Ну, и сама Республика Молдова пребывает в сложном положении.

Страна с лета прошлого года не управляется ни Парламентом, ни Правительством. Два с половиной месяца прошло с очередных парламентских выборов, а Правительство все еще не сформировано. Причиной этого является отсутствие общего видения целей в нашем обществе, амбиции и стремления к удовлетворению узких групповых интересов некоторых политических формирований. Эти интересы направлены на достижение больших властных полномочий, а не на решение насущных проблем, возникающих перед страной, возникших перед страной и обществом и усугубляющихся с каждым днем.

По мнению фракции Партии коммунистов, в предложенном нам сегодня проекте Программы Правительства, к сожалению, в значительной степени подтверждается вышесказанное. Признавая факт глубокого разделения общества по вопросу внешней ориентации, авторы этого проекта относят этот трагический феномен на счет высказывания отдельных политиков и не хотят признавать за этим разделением реальность проблемы, поселившейся глубоко в общественном сознании и реально препятствующей консолидации общества и сосредоточению его усилий на решении проблем развития Молдовы.

Вы знаете, не хотелось бы прослыть таким ментором, как некоторые, тем более, что моим коллегам по фракции по собственному опыту хорошо известно, как непросто разработать документ такого масштаба. Предела совершенству нет и быть не может. Лучшее – враг хорошего, а поводов для критики всегда достаточно.

Однако все же предложенный проект не отвечает простым требованиям, предъявляемым к программам. Кстати говоря, как и персональный состав на наш взгляд, на взгляд нашей фракции – *lasă de dorit*. Не приходится говорить, что этот документ не способствует преодолению общественного раскола, продолжая одновекторную политику правительства. Но в нем отсутствуют вообще какие-либо ориентиры, выраженные общепризнанными измеряемыми показателями. Проект не дает представления о том, как вся эта литература отразится на этих показателях, какие из этих показателей на период правления определяются приоритетными.

Нам, к сожалению, не предложено никакого представления о том, какую политику авторы Программы предусматривают в области внешних заимствований и государственного долга, бюджетного дефицита. Но это то, что звучало в моем вопросе.

Авторы не предлагают инструменты привлечения инвестиций, не оценивают, какой ожидаемый их объем и направления по секторам экономики страны. Проект Программы определяет в качестве целей развития инфраструктуры бизнеса – не говорит, а каков объем государственного участия? Сколько технопарков, инкубаторов и прочих модных вещей предполагается открыть, сколько резидентов предполагается привлечь, какой объем выпуска на единицу государственных вложений ожидается получить?

Какие цели определены в программе по повышению конкурентоспособности молдавских товаров и т.д.?

Как в программе предлагается управлять развитием послеуборочной инфраструктуры в агросекторе?

Почему здесь не стимулируется развитие частно-государственного партнерства, а все частно-государственное партнерство удивительным образом сосредоточено только в публичном секторе здравоохранения?

Сколько государственных средств планируется посвятить программе привлечения средств гастарбайтеров «один плюс один», в каких преимущественных секторах? Где эти цифры? Сколько государство даст на этот «один» от гастарбайтеров?

Какая политика в области кредита предусмотрена? Авторы Программы не представляют на наш с вами суд никаких ориентиров и относительно доходов населения.

Вы знаете, это далеко не все вопросы вызванные знакомством с проектом. Более того, авторы уповают в основном на источники и ресурсы из международных фондов, не указывая на внутренние возможности. По мнению авторов проекта, все цели достигаются путем неукоснительного исполнения Соглашения об ассоциации с ЕС.

Это соглашение не то чтобы просто не совершенно, оно в значительной своей части не отвечает нашим национальным интересам, а результаты его подписания и ратификации в пожарном порядке ощутили в Молдове и бизнес, и граждане, и бюджет, и нацбанк – в общем, вся страна. Это надо поправлять.

Как всему этому может помочь, я цитирую по Программе, наиболее надежный путь достижения заявленных целей-европейская интеграция?

Не кажется ли вам, господа авторы, что европейская интеграция может быть, по крайней мере, только целью, конечной точкой пути? А вот инструментом, методом может служить процесс модернизации по европейским или любым другим, но передовым образцам в целях достижения европейских или любых других, но передовых стандартов экономики и жизни.

Основные принципы нашей фракции, изложенные в период консультаций с представителями миноритарной коалиции о возможности поддержки миноритарного Правительства, каковы были?

Это укрепление молдавского суверенитета, развитие и углубление принципа нейтралитета; модернизация экономики, социальной сферы;

укрепление мер доверия в целях продвижения и урегулирования приднестровского конфликта.

Остается надеяться что, как сказал господин Prim-ministru desemnat, что эти принципы найдут свое отражение в текущих документах Правительства.

Спасибо. (*Aplauze.*)

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

Cuvînt i se oferă domnului Vlad Filat, care este președintele Partidului Liberal Democrat din Moldova.

Domnul Vladimir Filat:

Stimate domnule Președinte al Parlamentului,

Stimate domnule Prim-ministru,

Stimați colegi deputați,

Onorată asistență,

Am pregătit un text și eu cu cuvinte și cu argumente, dar cred că după toate cele auzite astăzi, în Parlamentul Republicii Moldova, ar fi de prisos.

Eu o să am un mesaj foarte scurt și am pretenția să spun că la subiect.

Bătălia politică este un proces firesc într-o democrație și vreau să vă spun că dincolo de afirmațiile care au fost rostite aici, că noi avem un stat în care este democrație, trebuie să spun că mai avem mult să muncim pînă cînd principiul autentic democratic în țara noastră să fie funcțional.

Totodată, trebuie să menționez că, cu regret și din păcate, avem o societate divizată nu din cauza că în Parlament avem mai multe partide cît ne-am fi gîndit sau mai funcțional fiind ulterior la nivel de gestiune a votului, dar din cauza că opțiunea acestor partide, care se regăsesc în Parlamentul Republicii Moldova, sînt atît de diferite aceste opțiuni și nu din cauza că la bază există raționament.

La baza acestor divergențe, din păcate, este foarte și foarte mult amatorism, foarte și foarte mult interes străin țării în care trăim și, din păcate, foarte și foarte multă abordare. O să-mi cer scuze de afirmație, dar acesta este cuvîntul din punctul meu de vedere, abordare primitivă în a înțelege procesele pe care trebuie să le gestionăm în Parlament, dar în societate în întregime.

Republica Moldova a avut momente mult mai dramatice decît cele pe care le parcurgem astăzi. Unora le-am făcut față și care pot să ne servească exemplu, cum să gestionăm asemenea situații de criză, altora, din păcate, nu am reușit, pentru că am fost dezbinați, pentru că am fost prea slabi și puțini pentru a face față unor evenimente care nu au depins de noi. Mă refer și la acel război care a avut loc.

În Republica Moldova în rezultat avem acest conflict transnistrean, care înseamnă mult mai mult decît un conflict, înseamnă oameni separați, înseamnă probleme care nu țin doar de trecut și de prezent, dar care urmează să le rezolvăm și în perioada de viitor.

Și vreau aici să fac o mențiune, că acei care astăzi vin cu soluții iarăși venite din afară, de federalizare a țării și de ciopîrtire și mai departe a republicii noastre, nu reprezintă decît o nouă aventură.

Am fost și eu în situația în care să solicit Parlamentului Republicii Moldova vot de încredere și, în acest context, vreau să-i mulțumesc domnului Prim-ministru Iurie Leancă pentru munca care a depus-o.

Și, Iurie, vreau ca să știi că nu sînt acei care vorbesc de la această tribună adevărații evaluatori a ceea ce ați făcut voi la Guvern. Și, în acest sens, vreau să mulțumesc tuturor colegilor care au muncit în această perioadă la Guvern.

Spun aceste lucruri în cunoștință de cauză, că nu a fost o muncă ușoară, nu a fost una simplă.

Și, iarăși, în acest context, vreau să vă spun că eu cel puțin nu am avut o perioadă de timp în care să simt confortul unei majorități funcționale parlamentare. A fost necesar în toată această perioadă să convingem, să muncim, să discutăm cu toți acei care sînt în Parlament și să obținem votul pentru ca reformele complicate, poate neînțelese de majoritatea celor care le-au votat și, din păcate, de care nu beneficiază încă cetățenii Republicii Moldova, dar au fost și rămîn a fi vitale pentru țara noastră să fie realizate.

Eu îmi exprim convingerea că, dincolo de speculații și dincolo de declarații pe care le facem indiferent de loc: fie că este Parlamentul Republicii Moldova, spațiu public, prin intermediul mass-media, faptele sînt cele care pînă la urmă rămîn a fi grăitoare.

Acei care înțeleg că procesul politic înseamnă doar acuzații în adresa oponentilor politici, cuvinte tari și, de ce nu, manipularea cu opinia publică, vreau ca să știți că această abordare are viață scurtă.

Eu personal văd procesul politic ca fiind unul continuu, nu unul care durează de la alegeri la alegeri, pe care trebuie să-l gestionăm fiind vizionari, urmărind nu doar ziua de mîine sau poimîine, sau anul viitor, dar urmărind ce se va întîmpla în Republica Moldova peste 4 ani, peste 10 ani, peste 20 de ani. Și, în acest sens, stimați colegi, Republica Moldova nu trebuie să aleagă. Republica Moldova are acest statut de țară sub aspect geografic, sub aspect lingvistic, sub aspect cultural, sub aspect istoric, dacă doriți, are statutul de țară europeană.

Ceea ce urmează noi să facem în continuare este ca și nivelul de viață a cetățenilor Republicii Moldova să fie nivel de viață european.

Eu urmăresc cu mare atenție ceea ce se întîmplă nu doar în spațiul public, dar ce se întîmplă în viața de zi cu zi, fie că ține de aspectul economic, social, dar și politic foarte important în Republica Moldova.

Sînt fenomene la suprafață, dar sînt unele care macină țara noastră avînd, și spun responsabil acest lucru, acea coloană a cincea în societatea noastră.

Și ca să nu ofer multe exemple, o să ofer doar un exemplu și v-aș ruga și voi să fiți foarte atenți ce se întîmplă în această perioadă în autonomia găgăuză și care este comportamentul unora, așa-numiți patrioți care iubesc Republica Moldova.

Și, în acest sens, stimați colegi deputați, vreau să vă spun că prin fotografiile și prin promisiuni că totul va fi bine viață bună oamenilor nu putem să le oferim.

Ceea ce putem să facem împreună este ca să dezbatem, să avem polemică, cât e necesară, dar să fim sinceri, și aici s-a vorbit la acest capitol, la nivel de decizii.

Și spre încheiere. Știți, acest rol de judecător pe care încearcă să îl joace foarte des politicienii, combinând acest rol dorit și cu cel de procuror, și cu cel de anchetator, poate este unul eficient pentru o anumită perioadă de timp.

Dar eu am o întrebare că atunci când vin la această tribună, mulți cu această ipostază de judecător, să se uite în oglindă și să își dea întrebarea: cine este judecătorul? Și dacă să răspundem la această întrebare, vom avea, probabil, o claritate mult mai bună a ceea ce ține de situația din Republica Moldova și ceea ce sîntem noi obligați să facem pentru perioada de viitor.

Drept este că avem o situație complicată. Nu este o situație dorită, să ajungem în Parlamentul Republicii Moldova fără o majoritate formalizată.

Însă, totodată, stimați colegi, această situație a fost una, cel puțin pentru Partidul Liberal Democrat din Republica Moldova și cred că în același sens este situația care vizează colegii din Partidul Democrat, impusă.

Opt săptămîni noi am încercat să ajungem la un compromis în vederea constituirii unei majorități parlamentare. Nu s-a reușit. Motive sînt multe, obiective, dar sînt și foarte multe motive subiective. Mă gîndeam, ieșind la această tribună, anumite motive să le fac... să le enunț, dar nu cred că este cazul.

Însă, cu toate cele spuse de către toți acei care au vorbit, noi avem astăzi în față un exercițiu de maximă responsabilitate: prin vot, să ne exprimăm nu doar încrederea în Programul de guvernare și componența nominală prezentată de domnul Prim-ministru Iurie Leancă, dar să ne exprimăm prin vot și opțiunea noastră vizavi de ceea ce trebuie să se întîmple cu țara noastră în perioada de viitor.

Eu fac apel către toți deputații din Parlamentul Republicii Moldova să ofere vot de încredere Guvernului prezentat de către domnul Iurie Leancă, Programului de guvernare...

Și, dacă îmi permiteți, doar o paranteză vizavi de Programul de guvernare. Am urmărit foarte atent ce reprezintă un program de guvernare în experiența altor țări și în vest, și în est și vreau să vă spun că nu am întîlnit niciunde un program de guvernare care să aibă întrunite toate acele observații pe care le-ați expus în luările de cuvînt.

Un program de guvernare, în fond, reprezintă viziunea strategică spre care urmează să meargă în realizare Guvernul, iar ceea ce ține de acțiuni concrete, inclusiv măsurabile în cifre, ține deja de planul de acțiuni al Guvernului, fie în expresie anuală, pe luni ș.a.m.d.

Eu sînt absolut sigur că acest document ne oferă platforma necesară ca împreună, inclusiv prin ceea ce urmează să votăm în Parlamentul țării, să dăm substanța necesară și rezultatul necesar.

Eu vă mulțumesc pentru atenție. Și îmi exprim încrederea că vom avea o decizie pozitivă, nu pentru deputații Parlamentului Republicii Moldova, dar pentru Republica Moldova.

Mulțumesc. *(Aplauze în sală.)*

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos.

În acest moment luările de cuvânt au luat sfârșit.

Doar ca o precizare tehnică, din componența Guvernului, evident, fac parte și membrii din oficiu: domnul Duca – Președintele Academiei de Științe a Moldovei și domnul Formuzal – Bașcanul Găgăuziei.

Încă, luînd în considerare că procedura de vot presupune ca toți deputații să stea la locul lor, rog frumos o pauză de două – trei minute, tehnică, ca să revină... acei care sînt în sectorul guvernamental să revină la locurile lor. *(Pauză tehnică.)*

Vă rog frumos, să nu părăsiți sala, dar doar să vă așezați la... fiecare la locul său.

Deoarece trecem la procedura de vot, numărătorii pe sectoare, vă rog frumos, la fel, să fiți pregătiți. *(Rumoare în sală.)*

Domnule Sîrbu,

Vă rugăm frumos. *(Rumoare în sală.)*

Într-adevăr, Frațiunea Partidului Liberal a făcut o propunere, dar neregulamentară, deoarece pauzele sînt prevăzute de Regulament. Altă propunere regulamentară nu a fost făcută, de aceea nu pot să o supun votului. *(Rumoare în sală.)*

Da, domnule Ghimpu.

Domnul Mihai Ghimpu:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Cînd este vorba despre o pauză – 5, 10 minute, maxim 30, cum prevede Regulamentul, dumneavoastră sînteți obligat fără vot. Așa-i, ca spicher. Cînd depășește 30 de minute, dumneavoastră sînteți obligat să supuneți votului. Decide numai Parlamentul, dar nu dumneavoastră.

Și, vă rog frumos, să respectați propunerea Frațiunii. Să supuneți votului propunerea noastră de...

Domnul Andrian Candu:

Din păcate, articolul...

Domnul Mihai Ghimpu:

... a oferi o pauză pînă marți, la ora 10, pentru a continua ședința de astăzi.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

Din păcate, articolul 102 nu îmi permite să fac o astfel de propunere.

Domnul Serghei Sîrbu.

Domnul Serghei Sîrbu:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Stimați colegi,
Propunerea domnului Ghimpu contravine prevederilor constituționale, deoarece astăzi este ultima zi în care poate fi supus... deci votul pentru Guvern. De aceea nu mai putem târăgăna.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Și eu vă mulțumesc.

Sînt două prevederi legale, prevederea constituțională și prevederile articolului 102 din Regulamentul Parlamentului care stipulează pauzele. Iată de ce...

Stimate domnule Ghimpu,

Doar o singură precizare.

Domnul Ghimpu.

Domnul Mihai Ghimpu:

Așa. Dacă e vorba de Constituție, dau citire textului din Constituție. Articolul 98 alineatul (2): „Candidatul pentru funcția de Prim-ministru va cere, în termen de 15 zile de la desemnare, votul de încredere a Parlamentului asupra programului de activitate și a întregii liste a Guvernului.” Se referă această normă la Prim-ministrul desemnat.

Domnul Prim-ministru a venit în Parlament astăzi, a 15-a zi. A prezentat programul, componența și a îndeplinit această prevedere. Gata, Constituția este respectată și nu este încălcare.

Mai departe de acum ține de activitatea Parlamentului și de Regulamentul cu privire la activitatea Parlamentului. Așa că, vă rog, nu confundați Constituția cu statutul nu știu care. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Stimate domnule Ghimpu,

Cu regret, noi pe perioada istoriei am inventat atît de multe lucruri noi care ne-au adus, uneori, acolo unde sîntem.

De aceea vom respecta în tocmai Constituția. Potrivit acelor prevederi, sînt 15 zile care au fost la dispoziție. Astăzi sîntem în ultima zi. Și noi sîntem obligați să supunem votului.

Alte propuneri nu au fost.

Vreau să vă readuc aminte că se votează Hotărîrea de Parlament pentru acordarea votului de încredere Programului de activitate și întregii liste a Guvernului.

Votul se exprimă cu mîna ridicată. Numărătorii pe sectoare vor face anunțul rezultatelor pe fiecare sector. Și pentru aprobarea hotărîrii sînt necesare votul majorității deputaților aleși, adică 51 de voturi.

Dacă nu sînt alte propuneri, începem procedura de vot. Cine este pentru aprobarea Hotărîrii pentru acordarea votului de încredere Programului de activitate și întregii liste a Guvernului, vă rog frumos, să votați.

Vă rog frumos.
Sectorul nr.1?

N u m ă r ă t o r i i:
Sectorul nr.1 – 3 „pentru”.

Domnul Andrian Candu:
Trei – „pentru”.
Sectorul nr.2?

N u m ă r ă t o r i i:
Sectorul nr.2 – 24.
Sectorul nr.3 – 15.

Domnul Andrian Candu:

În total au fost acumulate 42 de voturi. Hotărîrea Parlamentului pentru acordarea votului de încredere a Programului de activitate și întregii liste a Guvernului nu a fost aprobată.

Luînd în considerare că aceasta este... acesta este singurul subiect pe ordinea de zi a ședinței de astăzi, ședința o declar închisă. (*Rumoare în sală.*)

Înainte, în schimb, de a închide ședința, colegii mi-au readus aminte o chestiune pur tehnică.

Consiliul Coordonator al Audiovizualului, în conformitate cu prevederile articolului 45 alineatul (8) din Codul audiovizualului, a notificat Parlamentul despre expirarea mandatelor a 3 membri CCA, și anume domnii: Vitalie Tabușnic, Marian Pocaznoi și Ignat Vasilache.

În aceste condiții, în calitate de Președinte al Parlamentului, în baza Regulamentului și în baza Codului audiovizualului, solicit Comisiei de profil cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media, precum și Comisiei juridice, numiri și imunități să înceapă procedura de desemnare a noilor membri ai Consiliului Coordonator al Audiovizualului, în conformitate cu legislația în vigoare, în mod special articolul 42 din Codul audiovizualului.

Cu aceasta ordinea de zi este epuizată.

Vă rugăm frumos să...

O să ne revedem săptămîna viitoare, după propunerile făcute din partea Biroului permanent.

Declar ședința închisă.

Vă mulțumesc.

Ședința s-a încheiat la ora 13.58.

*Stenograma a fost pregătită spre publicare
în Direcția generală documentare parlamentară
a Secretariatului Parlamentului.*